

dukla sport

Jiří Daler

Od Tokia k Tokiu

Dva cyklisté, dva brněnští dukláci. Jiří Daler, olympijský vítěz z Tokia 1964, a Tomáš Bábek, vicemistr světa, evropský šampion a český jezdec japonského keirinu, který se chystá do Tokia 2021.

Daler o Tomáši Bábkovi:

Dělal jsem trenéra ve sportovním centru Favorit a jednou tam přišel i takový bažantík, menší kluk, do mé tréninkové skupiny. „Babson“ se jevil, že je dobrý na všechno. Stavěl jsem ho do družstva, na silnici i dráhu – a že nakonec bude sprintér, jsem se tenkrát neodvážil tipovat. Byl jsem rád, že se jako junior dostal do Dukly Brno, neboť já jsem taky duklák.

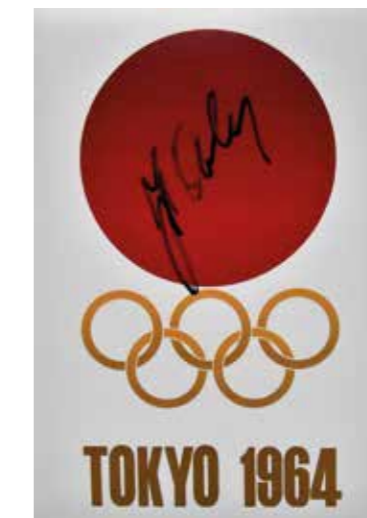
Jeho kariéru jsem sledoval dál. Měl jsem pak velkou obavu, když se vážně zranil a vůbec jsem nevěřil, že se ještě k cyklistice vrátí. Vrátil – a získal světové medaile. Z toho jsem měl obrovskou radost. Do přípravy na Tokio, co snad bude v srpnu příští rok, určitě udělal všechno, aby na olympiádě uspěl.

Bábek o Jiřím Dalerovi:

Poprvé jsme se potkali na Favoritu, když si mě Jirka vyhlédl jako talentovaného žáka při přestupu do kadetů, které tehdy trénoval. Byl jsem jeho oblíbenec a on můj. Při odchodu do juniorské kategorie to byl vlastně on, kdo přesvědčoval Favorit, aby mě pustil do Dukly. Byl pro mě vždy velkým sportovním vzorem. Vzhlížel jsem k němu. I když byl přísný a svůj, tak jsem byl hrozně rád, že jsem byl jeho svěřenec. V kontaktu jsme pořád. Když se mi nedařilo, tak jsem si to vždy vyslechnul. Ale když se mi dařilo, bylo vidět, že ho to hřeje. Je to velmi výrazná osobnost!

Text a foto: Ivana Roháčková

XVIII. letní olympijské hry v roce 1964 zavítaly do Tokia. V japonském hlavním městě se měly konat již v roce 1940. Jenže poté, co Japonsko napadlo Čínu, bylo pořádání přerušeno Helsinkám. Ale ani ve Finsku se o medaile nebojovalo. Na planetě Zemi se totiž tehdy rozhořel celosvětový válečný konflikt.

Letní olympijské hry 2020, oficiálně Hry XXXII. olympiády, byly přiděleny opět Tokiu. Slavnostní zahájení bylo původně plánováno na 24. července a zakončení na 9. srpna. Jenže kvůli pandemii koronaviru bylo 24. března rozhodnuto o odložení sportovního svátku na rok 2021.

Přestože hry by se měly konat příští rok, podrží si z důvodu marketingu a obchodní značky v názvu letopočet 2020. A je to také poprvé, co byla olympiáda odložena, nikoli zrušena.

Tokio by se mělo rovněž stát už pátým městem v historii, kde se letní olympijské hry budou konat již podruhé. Připojilo by se tak k Athénám, Paříži, Londýnu a Los Angeles.

Pojďme se ale detailněji podívat na rok 1964. Československá výprava byla v japonské metropoli před 56 lety úspěšná. Získala tam čtrnáct medailí (pět zlatých, šest stříbrných a tři bronzové).

Dukláci se v Tokiu rozhodně neztratili. Zlatý byl dráhař Jiří Daler, stříbro vydělal milář Josef Odložil a na stříbrných medailích se významně podíleli jednotlivci z družstev volejbalistů a fotbalistů. Slavné okamžiky našich armádních sportovců si připomeneme na stránkách tohoto čísla DuklaSportu.

Současní sportovci celého světa pevně věří, že se olympiáda příští rok uskuteční a zodpovědně se na hry připravují. Tak je tomu i v Dukle. Musíme hlavně doufat, aby olympiáda v příštím roce skutečně proběhla.

Naším armádním sportovcům v přípravě na svátek sportu přejeme především pevně zdraví a držíme palce, aby se za rok vraceli domů s pocitem dobře vykonané práce. A ať to cinká. Minimálně stejně jako v roce 1964.

Jaroslav Prišćák

Krásné hry, československý úspěch	2
Ve vítězné euforii vhodil přilbu mezi diváky	4
Finiš pro stříbro i přátelství	7
K tokijskému stříbru za pochodu z Aidy	10
Fotbalové stříbro z Tokia	12
Do Tokia chtějí i o rok později	16
Tokio nemusí být ještě konečná	18
Stále v pohybu	20
Pozlacená duklácká přilba	22
Na Julisce se sportuje už 60 let	24
Přisahali na kříž. První titul pak vyhráli	26
Vynálezce skluzu by oslavil devadesátiny	30
Tříkrát obkroužil skleničku a vepsal jméno klubu	31
Medaile – tituly – rekordy	32

ročník 15
číslo 3/2020

Vydavatel: Armádní sportovní centrum DUKLA, Pod Juliskou 1, 160 44 Praha 6, IČO: 60162694, www.duklasport.cz, www.facebook.com/AscDukla
Adresa redakce: Pod Juliskou 1, 160 44 Praha 6, telefon: 973 203 840, fax: 973 203 913, e-mail: redakceduklasport@seznam.cz
Evidenční číslo: MK ČR E 18249 | ISSN 2336-873X | Šéfredaktor: Jaroslav Prišćák, e-mail: priscajk@seznam.cz
Zástupce šéfredaktora: Ivana Roháčková, tel.: 724 520 524, e-mail: rohi@seznam.cz | Redakční rada: Karel Felt, Pavel Nekola, Milan Novotný, Jaroslav Pešta, Ivana Roháčková | Grafická úprava, zlom a korekce fotografií: Andrea Bělohlávková (OPP VHÚ) | Jazyková úprava: Kristina Roháčková
Foto na obálce: archiv ASC DUKLA a Ivana Roháčková | Tisk: Czech Print Center, a. s. | Uzávěrka: 25. 9. 2020
V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje ASC DUKLA. | Publikované materiály nelze rozšiřovat bez souhlasu vydavatele.
Redakci nevyžádané materiály se nevracejí. | NEPRODEJNÉ

Krásné hry, československý úspěch

Na olympiády má Tokio docela smůlu. Když se tam jedna měla konat v roce 1940, Japonci v předvečer druhé světové války napadli Čínu. Pořadatelství se pak raději sami vzdali. Letos vrcholnému zápolení sportovců v metropoli země vycházejícího slunce zase zabránila pandemie koronaviru. Snad vyjde druhý pokus v roce 2021.

Přesto se na Tokio jako na olympijské město vzpomíná v dobrém. V roce 1964 uspořádalo krásné a úspěšné hry. První olympiáda na asijském kontinentu začala poměrně pozdě, až 10. října, a trvala dva týdny.

Tehdy jen před 19 lety spadly na dvě japonská města atomové bomby. Za tu krátkou dobu se tam ale všechno změnilo. Obrovskou hrůzu připomnělo slavnostní zahájení. Olympijský oheň symbolicky zapálil devatenáctiletý atlet Jošinori Sakai, který se narodil v Hirošimě v den svržení ničivé bomby.

Olympiáda přiblížila tajuplnou zemi Dálného východu okolnímu světu. A ta sportovním svátkem doslova žila – ve školách psaly děti slohové práce na téma Japonsko

a olympiáda. Pamětníci vzpomínají, že v organizaci nenastal jediný zádrhel. Nedošlo k žádné chybičce a všechno prý klaplo na vteřinu. Snad jen soutěže provázely podzimní deště, ale jinak se Tokio nesmazatelně vtisklo do mysli všech, kteří tam závodili nebo vrcholné zápolení sledovali.

Už jen slavnostní zahájení bylo naprosto novátorským počinem a na dlouhou dobu něčím nepřekonatelným. Ceremoniál poprvé provázely ohňostroje a vypuštění obrovského množství nafukovacích balónků. Příchod japonského císaře byl doprovázen elektronickou hudbou a velké pozdvižení vyvolala trysková letadla, která na obloze vytvořila olympijské kruhy.

Návštěvníci včetně 104členné československé výpravy (bylo v ní jen devět žen) se

Národní stadion v Tokiu 1964

setkávali s nezvykle zdvořilými, tichými, skromnými a pracovitými lidmi, kteří vybudovali na svou dobu úžasná sportoviště a špičkové zázemí. A nelze se divit, země samurajů se tehdy díky náskoku v technologiích vyšplhala na špičku mezi průmyslovými velmocemi.

Čechoslovákům se v atmosféře symbolizující uvolnění „zlatých 60. let“ dařilo. V hodnocení získaných medailí obsadilo skvělé deváté místo. Zasloužila se o to hlavně Věra Čáslavská. Tehdy již byla nejlepší

gymnastkou světa (z trůnu sesadila sovětskou rivalku Larisu Latyninovou) a její tři dukáty to potvrdily. Překvapil vzpěrač Hans Zdražila ve střední váze. Měl vysoké ambice, ale zlato v hale Šibuja nikdo nečekal.

Medaile dukláků

Největší úspěch pro Duklu zaznamenal cyklista Jiří Daler. To, že na oválu Hačioži vyhrál stíhačku jednotlivců, když v druhé polovině finále ujel o více než vteřinu Italu Giorgimu Ursimu a získal pro československou cyklistiku první olympijské zlato, je i po 56 letech všeobecně známé.

Možná i to, že z vítězství měl takovou radost, že v euforii odhodil helmu na tribunu. O to větší překvapení zažil, když mu ji uctiví Japonci za chvíli donesli zpátky. Úplně známé však není, že brněnský dráhař v Tokiu startoval celkem třikrát. Jel také za družstvo, které vypadlo ve čtvrtfinále s vítěznými Němci, ale postavil se i na start silničního závodu. Téměř 200kilometrový závod dokončil na 67. místě.

Josef Odložil neměl původně do Tokia vůbec odcestovat. Důvod? Prostě se mu nedůvěřovalo. Jenže to by nebyl on. Nevzdal se a stále dokazoval, že mezi atletický výkvět patří. Když se nakonec do nominace dostal, zase slýchal, že jede jen na výlet a jeho maximem bude rozběh.

Pořád narážel na nedůvěru, ale to ho zřejmě ještě víc nakoplo. Když postoupil

do finále, říkal si, že by mohl být třetí. Doběhl však druhý za fenomenálním novozélandským středotračem Peterem Snellem. „Spím, nebo bdím? Je to pravda? Páni, budu stát na stupních vítězů,“ reprodukoval později šťastné okamžiky.

Fotbalisty vedl stejně jako před dvěma roky na stříbrném MS v Chile strateg Rudolf Vytlačil, o němž šla fáma, že má štěstí ve všem, na co sáhne. Duklu v Tokiu reprezentovalo trio Ján Geleta, Jan Brumovský a Karel Knesl a týmu se dařilo odrovnávat

Nástup výpravy ČSSR

jednoho soupeře za druhým. A to včetně Brazilců, kteří byli vrstevníky úřadujících mistrů světa včetně Pelého.

Poprvé Čechoslováci nevítežili až ve finálovém duelu s Maďary. Prohrávali i zásluhou vlastního gólu 0:2. Brumovský sice dokázal v 80. minutě snížit, ale přišlo to příliš pozdě. Na obrat už nezbýval dostatek času. Fotbal sice nemá na OH takovou úroveň a prestiž jako na šampionátech, ale stříbro bylo nadmíru dobrým počinem. Co by za to daly další generace, včetně té současné.

Medaili ze stejného kovu vybojovali také volejbalisté, kteří v průběhu turnaje nestačili jen na výběr Sovětského svazu. V sestavě figurovali dva dukláci – Karel Paulus a Václav Šmídl. Československý volejbal hrál v té době ve světě ne druhé, ale první housle. Vždyť také i na následujících OH v roce 1968 v Mexiku vybojovalo družstvo mužů bronzové medaile a dva roky po Tokiu slavilo na domácím šampionátu v Praze titul mistrů světa.

Od někoho se možná čekalo víc, ale nikdy to nemůže vyjít všem na 100 procent. Medailové ambice měl jeden z nejlepších skifářů světa, mistr Evropy a zlatý olympionik z předcházejících OH v Římě na dvojskifu Václav Kozák. Jenže ho skolila nemoc, vypadl v rozjízďce a rmoutil se. „Když jsme přijeli do Tokia, byl v nejlepší formě,“ vyprávěl po návratu trenér veslařů Luděk Musil. „Jenže před zahájením soutěží přišly studené deště a Vašek dostal chřipku.“

Zajímavé je, že účast některých členů Dukly v Tokiu je sporná. Těm, co v září končila základní vojenská služba, odjeli do Japonska v rámci aklimatizačních pobytů ještě jako vojáci, ale v době olympijských soutěží už byli vlastně v civilu. Dopátrat se toho po tak dlouhé době je snad v moci sportovních historiků.

Program her

Všichni sportovci se z XVIII. letních olympijských her vraceli optimisticky a s myšlenkou, že na tyto boje pod pěti kruhy nikdy nezapomenou. Sayonara.

Text: Milan Novotný (Pražský deník)

Foto: archivy ASC DUKLA, Miroslava Ševčíka a olympic.org

Ve vítězné euforii vhodil přilbu mezi diváky

a právě i přilba. „Byla to taková jelita, která šel Brňák Vlasta Bartoš pro celé Československo. Ale kupovali je od něho i cizinci, kteří se k tomu dostali. Přilba byla tak kvalitní, že jsem s ní objel de facto všechno, a ještě ji mám doma,“ upozornil Daler, který v březnu oslavil osmdesáté narozeniny.

Ochrana hlavy byla už tehdy pro amatérské závodníky povinná, ovšem někteří jeho soupeřníci používali helmy, které měly sotva ozdobný charakter. „Někteří nosili jenom takové šmė, ale moje byla něco mezi pevným a nejlehčím materiálem,“ popsal.

Není divu, že brněnský rodák Daler nadšením vhodil helmu mezi japonské diváky. V tu chvíli si neuvědomil, že jinou nemá a čeká ho ještě stíhačka družstev. Ovšem pověstná japonská uctivost na sebe nenechala čekat. Za chvíli mu ji fanoušci donesli zpátky. „Nečekal jsem to, ale nakonec jsem to uvítal. Nevím, kde bych v Tokiu sháněl náhradní přilbu,“ líčil s úsměvem olympijský vítěz.

Šest tisíc korun za zlato se brzy rozplynulo, ale ikoně Dukly Brno zůstala medaile,

Radost jako on prožije jen hrstka vyvolených sportovců. Olympijské zlato samozřejmě nezískal jediný, přesto se s legendárním Jiřím Dalerm lze jen těžko srovnávat. Vždyť se stal prvním československým cyklistou, který stanul na nejvyšším olympijském stupínku. Jako první závodník taky pod pěti kruhy vyhrál stíhačku jednotlivců – disciplínu, která měla na hrách v Tokiu v roce 1964 svou premiéru.

Na nejlehčím kole značky Favorit

Přestože jeho olympijská výbava příliš nevybočovala z tehdejší světové normy, do Tokia vezl nový závodní speciál značky Favorit z dílny konstruktéra Františka Babického. „Cyklistický svět jezdil téměř na stejném materiálu, co se týkalo komponentů. Nový rám jsem dostal asi dva měsíce před olympiádou. Tehdejší kritérium byla hlavně lehkost, což splňoval,“ uvedl jednou stříbrný a třikrát bronzový medailista z mistrovství světa.

S kolem se šzil rychle, což prokázal parádní jízdou na tokijském velodromu v Hačioži. „Když jsem závodil, bylo mi jedno, na čem jedu. Šlo o jedno z nejlehčích kol, co na olympiádě bylo. Hledali jsme výhodu ve váze, ale dnes je hlavně v pevnosti. V té době jsme to brali tak, že je to maximum, co můžeme mít,“ řekl Daler.

Ze světového šampionátu v roce 1962 v italském Miláně si přivezl tretry Detto Pietro, v nichž vybojoval největší úspěchy. „Tretry jsme si většinou kupovali sami. Objel jsem s nimi všechny velké soutěže. Měly pevnou podrážku, přitloukly se k nim kufry a sloužily hrozně dlouho,“ poznamenal.

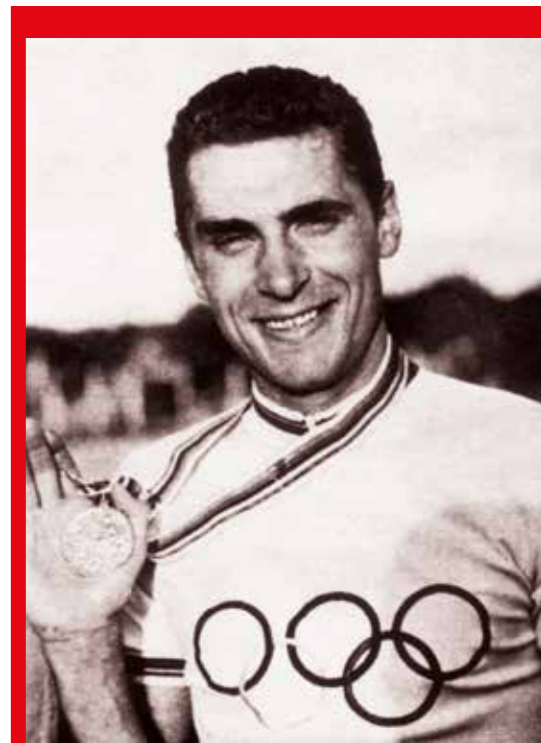
Ovšem i když měl na tu dobu kvalitní materiál, úspěch tkvěl především v jeho výkonu. „Neměl jsem nic mimořádného, na každém kole je potřeba šlapat. Až teď se to zlomilo elektroky,“ podotkl olympijský šampion.

Zlomový rok

Rok 1964 pro něj byl zlomový v mnoha ohledech. Na jeho začátku se oženil a před odletem do Japonska ještě vybojoval první velkou medaili – bronz ve stíhacím závodě na světovém šampionátu v Paříži. „Z toho jsem měl hodně dobrý pocit. Bylo to totiž poprvé od roku 1902, kdy český cyklista získal medaili na mistrovství světa,“ vzpomínal Daler.

Pak přišla dřina při předolympijském soustředění v Bratislavě. V tamní Dukle zažil vojenský režim. „Třeba jsme chodili ve čtyři hodiny ráno škrábat brambory pro celý útvar. Asi abychom neměli přípravu příliš jednotvárnou,“ smál se.

Odjížděl ve formě, jako velký favorit boje pod pěti kruhy. Závodilo se ve dvou dnech a k vítězství musel absolvovat čtyři jízdy. „Začal jsem tím, že jsem spadl a serval si mozol na ruce. Zahájil jsem špatně.

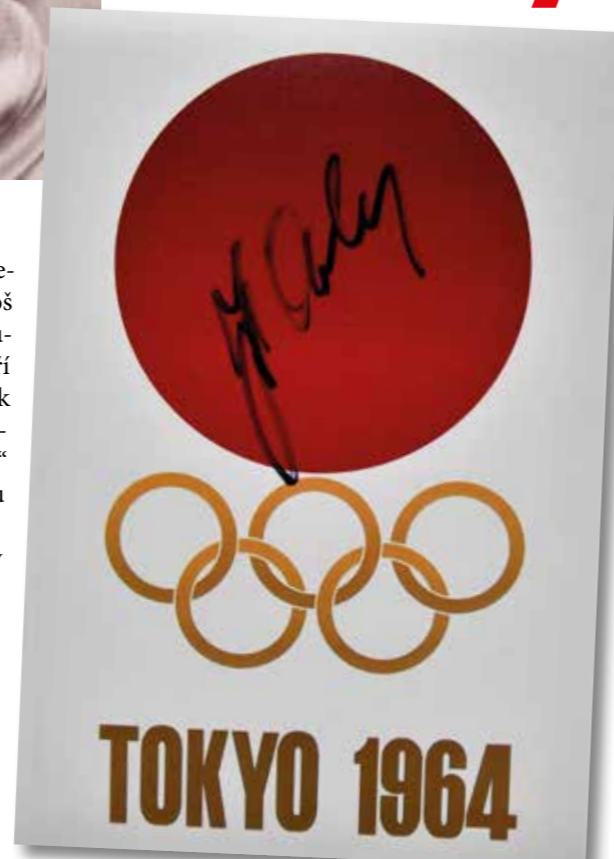

JIŘÍ DALER
* 8. března 1940, Brno

Začínal jako dorostenec ve Slávii Žabovřesky. Do konce sezony stihl pět dorosteneckých závodů, v nichž třikrát vyhrál a dvakrát byl druhý. V dalším roce už nastupoval v dresu nově založeného Favoritu. Věnoval se jak silnici, tak dráze, jen cyklokros ho nelákal. Nejvíce ho bavily závody, kde se nejezdilo na čas – bodovačky jednotlivců nebo dvojic. Ty se však na mistrovství světa ani na olympiádě tehdy nejezdily, a tak se dal na stíhací závod na čtyři kilometry.

Za mimořádné štěstí považuje vojnu v Dukle Pardubice, kam rukovali vždy maximálně tři cyklisté. Po olympiádě odešel do Dukly Brno, kde byly přece jenom lepší podmínky a také trenér František Jursa. Daler tvrdí, že u cyklistiky vydržel tak dlouho jenom kvůli němu. Z Dukly zamířil v roce 1969 do Francie, kde mu bylo povoleno startovat za profesionály. Po skončení závodní kariéry byl trenérem v Dukle až do roku 1996. Později ještě byl šest let vedoucím trenérem sportovního centra mládeže ve Favoritu Brno.

Jako první čs. cyklista vytvořil i světové rekordy, a to v jízdě na 4 km a 5 km na předolympijských závodech v Mexiku v roce 1967. Překonal čtrnáctkrát národní rekord a jedenáctkrát se stal mistrem Československa, v letech 1966 a 1967 zvítězil v anketě Král cyklistiky. Na sklonku kariéry v letech 1969–1970 jezdil dráhové šestidenní a silniční závody profesionálů.

Ale oč horší byl začátek, o to jsem měl lepší konec," pravil dvojnásobný vítěz ankety Král cyklistiky roku 1966 a 1967.

Je pravda, že postupem času nabíral jeho výkon na obrátkách, což pocítil také největší aspirant na olympijské zlato, Ital Giorgio Ursi. Ještě v polovině finále s ním brněnský dráhař prohrával o několik metrů. Pak ale přidal a na čtyřkilometrové trati zvítězil.

„V těchto závodech je potřeba stanovit proti soupeři dobré tempo. Rychlé, ale přitom se hned na začátku neunavit, aby zbyly síly i na finiš. Řadil jsem se spíše k cyklistům, kteří volili rozumnější start," popsal Daler úspěšný recept.

Zlato, potom narození syna

Kvůli dalšímu tokijskému závodu, v němž se stíhačským družstvem dojel pátý, umírnil prvotní oslavy. Vynahradil si to až na československém velvyslanectví pár dní poté. „Až tam jsem se dozvěděl, že se mi čtyři dny po vítězství narodil první syn," vzpomínal na umocnění slavnostní party tehdy 24letý šampion.

Úspěchů posbíral mnoho. Dvakrát třeba v Mexiku překonal světový rekord, a to na tratích čtyři a pět kilometrů. Ale olympijské zlato? „Čím dál víc si toho úspěchu vážím. Bylo krásné zvítězit na takové soutěži. Atmosféra, která panovala na olympiádách, byla fascinující," zmínil hry v Tokiu a následující v Mexiku v roce 1968.

O rok později se stal prvním československým profesionálem, když dostal svolení k odchodu do francouzské stáje Frimatic Viva de Gribaldi, ovšem po roce mu svaz neprodloužil povolení. Tím se uzavřela jeho kariéra. Poté se dal na trénování, vedl závodníky v Dukle či Favoritu a třikrát také reprezentační výběr.

Kolo stále používá jako častý dopravní prostředek a vyhlíží olympijské hry, které se budou konat příští rok právě v Tokiu. Zvažoval, že se letos do Japonska podívá, ovšem koronavirová pandemie jeho plány odsunula.

„Stoprocentně schvaluji odklad olympiády. Teď musíme čekat, hlavně aby si s tím svět poradil. Pokud nebude nákaza vyhubená aspoň u 80 procent zemí, olympiáda asi kvůli přetrvávajícímu strachu nebude," přemítal československý cyklista, od jehož olympijského zlata uplyne 17. října 56 let.

Text: Jaroslav Kára
(Brněnský deník Rovnost)
Foto: archivy ASC DUKLA
a Jiřího Dalera

Nejlepší úspěchy

1964	OH, Tokio (Japonsko), dráha – stíhací závod, 1. místo
	dráha – stíhací závod družstev, 5. místo
	silniční závod, 67. místo
1964	MS, Paříž (Francie), jednotlivci, stíhací závod, 3. místo
1965	MS, San Sebastian (Španělsko), družstva, stíhací závod, 3. místo
1966	MS, Frankfurt nad Mohanem (Německo), stíhací závod, 2. místo
1967	MS, Amsterdam (Holandsko), stíhací závod, 3. místo
1967	Mexiko, 4 km, 4:45,94, světový rekord
1967	Mexiko, 5 km, 6:05,64, světový rekord

Finiš pro stříbro i přátelství

Je to silný příběh o odhodlání a zarputilosti, které přinesly sladkou odměnou. O nedůvěře okolí, která sloužila jako motivace, ale i podpoře nejbližších. A také o zrodu přátelství dvou běžeckých hvězd, které překonalo vzdálenost přes půl zeměkoule. Psal ho Josef Odložil před 56 lety v olympijském Tokiu.

Až (snad) příští rok vstoupí atleti na plochu Japonského národního stadionu, po totální rekonstrukci už kulisy nebudou připomínat předchozí hry v zemi vycházejícího slunce. Ale vzpomínky na jeden z nejpamátnějších běžeckých závodů české atletické historie jistě ožijí.

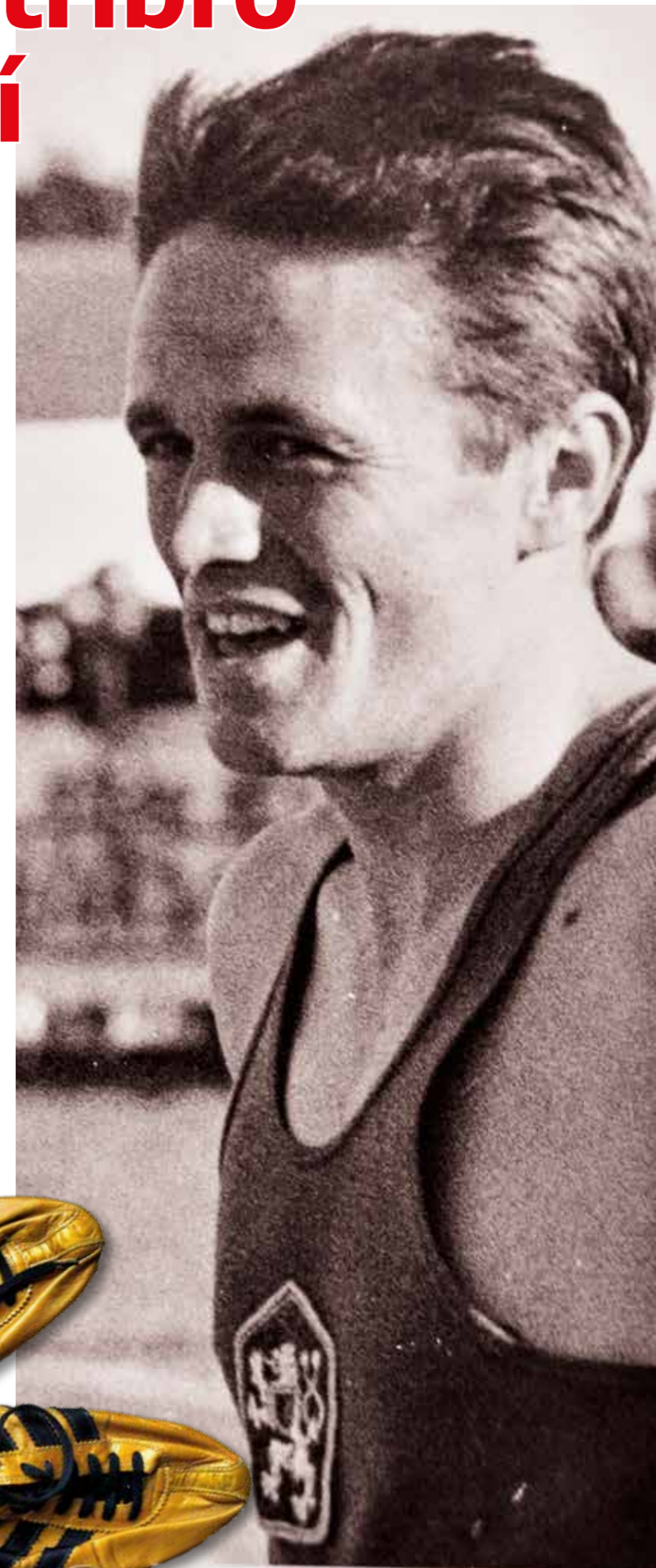
Vůbec k němu ale nemuselo dojít, kdyby si zatvrzelí funkcionáři dál stáli za svým. Odložil, který spojil takřka celou svou kariéru s pražskou Duklou, už měl za sebou řadu úspěchů. Na osmistovce sbíral československé tituly, pravidelně startoval na reprezentačních akcích. Jenže v předběžné nominaci na olympiádu v Tokiu do Tokia chyběl.

Nezlomil se. Začal studovat prameny o přípravě špičkových atletů, o fyziologii, a hlavně ještě tvrději trénovat. „V únavě jsem běhal stylově špatně, ani tréninkové časy nebyly nijak vynikající. Trenér Aleš Poděbrad začal mít o mě strach, a tak jsem tomu tréninkovému výmyslu věřil už jenom já. Kvůli olympiádě se ale nevzdám. Chci tam jet. Buď všechno, nebo nic," zapsal ve svých vzpomínkách s názvem Josef Odložil vypráví. Věděl, že musí prokázat výrazně lepší výkonnost než ti, kteří už si nominaci vysloužili.

„Pro strýce byly asi nejdůležitější Mezinárodní běžecké závody VŽKG, dnešní Zlatá tretra 9. září 1964," zavzpomínal pro Duklasport Miroslav Ševčík. Odložilův synovec, sám bývalý atlet, dnes šíří jeho odkaz prostřednictvím Memoriálu Josefa Odložila, jehož je zakladatelem i dlouholetým ředitelem.

Funkcionářům navzdory

Tehdy byl ale šestiletým chlapcem, který se svou maminkou stopem objížděl atletické závody svého strýce. Včetně zmiňovaného ostravského mítinku. „Pepík se tam stal absolutním vítězem závodů ze všech disciplín a byl pak do datečně zařazen do olympijské nominace," vypráví Ševčík.

JOSEF ODLOŽIL

* 11. listopadu 1938, Zlín
† 10. září 1993, Olomouc

Dětství strávil v Bělé pod Pradědem. Po základní škole se dostal ke studiu na vojenskou Žižkovu školu do Bratislavy, kde se začal intenzivně věnovat atletice. Po absolvování školy nastoupil v Olomouci a začal běhat za místní klub Slovan. Od roku 1958 studoval v Košicích, kde strávil pod vedením trenéra Jana Lišky tři roky.

Jeho vzestupná výkonnost ho přivedla do reprezentace a od roku 1960 startoval za Duklu Praha, kde jej začal trénovat Alexandr Zvolenský. Stále si vylepšoval své osobní rekordy na olympijských tratích 800 (čas 1:48,2) a 1 500 (čas 3:47,4) metrů. V roce 1963 se jeho novým trenérem stal Aleš Poděbrad, který ho dovedl ke stříbrné medaili z Tokia a k čs. rekordům na tratích 1 000, 1 500, 2 000 a 2 500 metrů.

Vrcholný výkon se pak Odložilovi podařil 8. září 1965 v Houštce u Staré Boleslavi, kde překonal světový rekord na 2 000 metrů časem 5:01,2. Jeho čas vydržel v českých tabulkách na prvním místě neuvěřitelných 55 let. Podařilo se ho překonat až letos v srpnu Filipovi Sasínkovi (4:57,60).

V roce 1969 svou aktivní účast na závodech ukončil. Později působil v trenérské funkci ve Spartě Praha, v letech 1979–1981 jako trenér u Institutio National Del Deporte v Mexiku. Po roce 1989 byl rehabilitován, vrátil se do armády a zde působil až do své smrti. V letech 1992–1993 byl velitelem Mírových sborů OSN v Iráku. Krátce po návratu do vlasti tragicky zahynul.

Josef Odložil na stupních vítězů v Tokiu 1964

„V roce 1964 se mu přitom hodně dařilo, porážel i závodníky s lepšími osobáky. Jenže neměl v trenérské radě žádného svého ochránce. I když tomu šéfové ČSTV nebyli nakloněni, odjel s Duklou na závody do Švédska, kde si zaběhl osobák 3:41,9. Možná i to zapůsobilo na bafuňáře, kteří byli od Pepíka kritizováni za „strejčkování“ a prapodivná měřítka nominace.“

Odložil tak odletěl do Tokia, kde ho nejprve ohromilo slavnostní zahájení. „Stál jsem uprostřed stadionu se zbožnou úctou, byl jsem hrdý, snad i pyšný, že zde vůbec mohu stát,“ přiznával. Pak už se soustředil na závody.

Nepatřil k největším favoritům, u rodiny ale měl velkou podporu. „Několikrát mi potvrdil, že nejvíce mu věřila už rok před olympiádou jeho sestra, tedy moje máma,“ říká Ševčík.

Z olympijského rozběhu postoupil Odložil ze třetího místa. To samé v semifinále, které vyšperkoval osobním rekordem 3:39,3. „Mnoho lidí tvrdilo, že semifinále bude moje poslední slovo, ale já jsem věděl, že mohu ještě o vteřinu až dvě zrychlit, poběžím-li finiš naplno. Naši novináři se mnou moc nepočítají, o možnosti získat medaili nemluví, a to je moc dobré. Musím tohoto momentu překvapení dokonale využít,“ uvažoval před finále.

Drtivý závěr

Den D přišel 21. října. Na Národním stadionu byl poslední den atletických soutěží, zamračeno, teplota 19,6 stupňů Celsia, vlhkost vzduchu 74 %, rychlost větru

1,5 m/s. Před 15 minutami odstartoval maratonský běh. Ve 13 hodin a 20 minut tokijského času (doma v Otrokovcích 5:20 ráno) bylo odstartováno finále běhu na 1 500 metrů mužů, kde favority byly Novozélanďan Peter Snell, Američan Dyrrol Burleson, Brit Alan Simpson.

Odložil se držel uprostřed startovního pole, svůj nástup podržel do posledních osmdesáti metrů z třetí dráhy, do níž ho vyneš ostrý finiš z poslední zatáčky. A zatímco vpředu v první dráze se nepřekonatelný Snell blížil k cíli, dva tři metry za ním se rozpoutal nemilosrdný boj. Ani dva metry před cílem nebyl boj o druhé místo rozhodnut. Davies a Odložil se řítili k cíli takřka ve stejném zlomku vteřiny a v hlubokém předklonu protrhli pomyslnou pásku v cíli.

O druhém a třetím místě musela rozhodnout cílová kamera.

„V příšeří tunelu pod hlavní tribunou nás pořadatelé oddělili od ostatních – Snella, Daviese a mě. Jsem druhý? Nevím. Ale v cíli jsem se předklonil, div jsem neupadl. Chvěl jsem se rozčilením, jak nás budou řadit k ceremoniálu. A v tom mě postavili hned za Snella. Tak přece jen stříbrná. Byl jsem nevýslovně šťastný,“ vyprávěl své pocity novinářům už s medailí spokojený Josef Odložil.

„Pepík nebyl typickým tempařem, největších úspěchů dosáhl drtivým finišem. Třeba když vyhrál o dva roky později mezinárodní utkání s Francií v československém rekordu 3:37,6 nebo při závodech v amerických halách, kde vyhrával na mílových distancích,“ přibližuje Ševčík.

Nejlepší úspěchy

1964 OH, Tokio (Japonsko), běh na 1500 m, 2. místo
1967 Evropské halové hry, běh na 1 500 m, 2. místo
1968 OH, Mexiko, běh na 1 500 m, 8. místo
1965 Stará Boleslav, běh na 2 000 m, 5:01,2, světový rekord
1960, 1962–1967 7× národní mistr na 800 a 1500 m
26× reprezentoval Československo v mezinárodních utkáních
11× čs. rekordman na středních tratích

Snell, který už o pět dnů dříve získal olympijské zlato na půlce, byl Odložilovým idolem. A od her v Tokiu také kamarádem. Novozélanďan ho na náklady svého sponzora pozval na závodní turné do své vlasti, aby i tam spolu mohli soupeřit.

„Pepík chtěl dokázat, že jeho výkon na olympiádě nebyl náhodný, tak pozvání přijal. Strávili spolu i s bronzovým z Tokia Johnem Daviesem několik týdnů na stadionech i při výletech po Novém Zélandu, které v něm nechali celoživotní stopu. Nezapomenutelné bylo i setkání se Snellovým trenérem Arthurem Lydiardem, jehož

Josef Odložil se svým kamarádem Peterem Snellem, vítězem OH v Tokiu

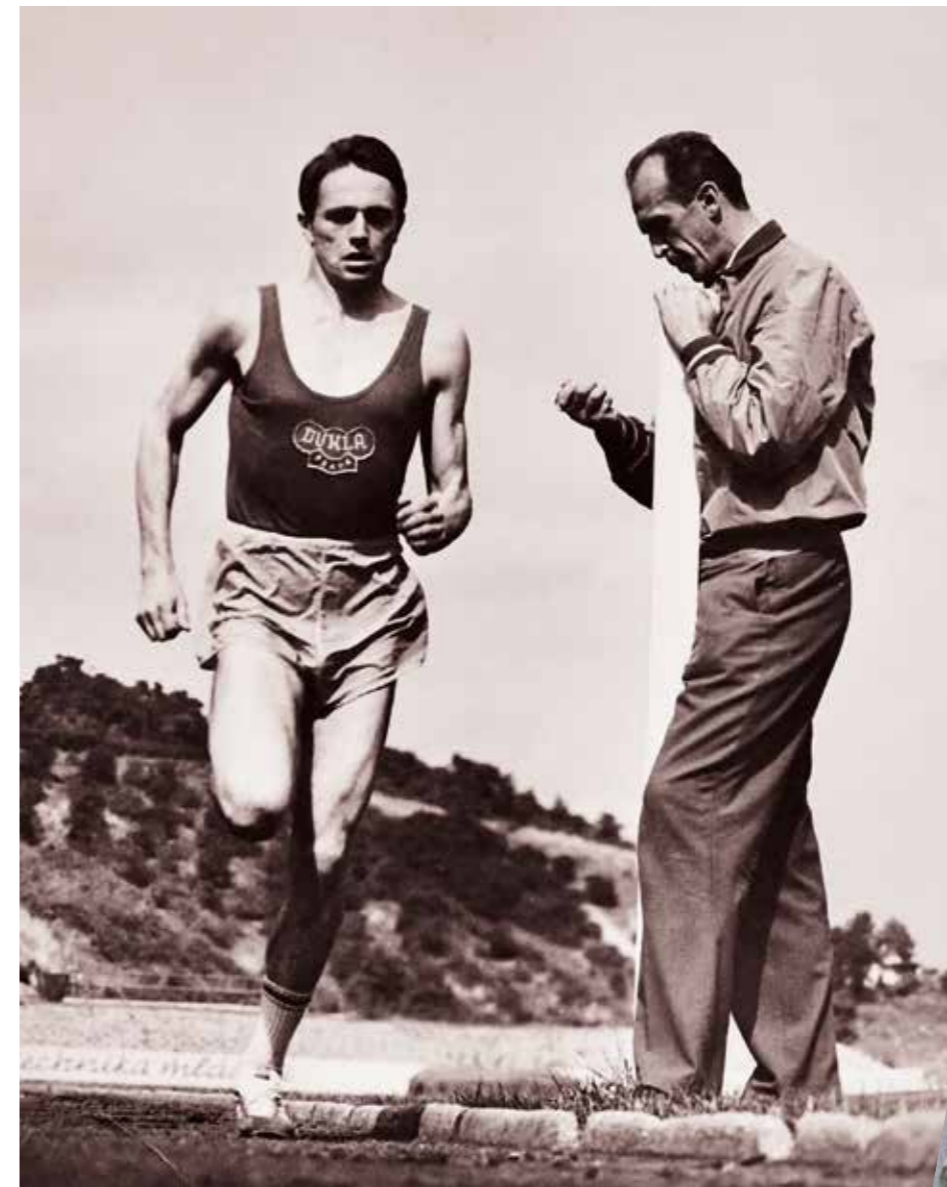
metody pak sám používal ve své trenérské praxi,“ líčí Odložilův synovec.

Po prosincovém návratu domů absolvoval besedy po celém Československu, byť popularitu tolik nevyhledával. „Také koupil svému tátovi první televizor do rodiny. Olympijské závody jsme tehdy sledovali v místnosti s televizí ve Společenském domě v Otrokovcích,“ vybavuje si Ševčík.

V dalším roce, v němž Odložil v Houštce zaběhl světový rekord na 2 000 m časem 5:01,2, na oplátku pozval Snella s Daviesem do Československa. Dopisovali si i po konci svých běžeckých kariér. „V roce 1997 jsem Snella pozval na Memoriál Josefa Odložila, strávil tu s naší rodinou týden. Žil ve Spojených státech amerických, kde v loňském roce zemřel,“ doplňuje Ševčík.

Text: Michal Osoba (Právo)

Foto: Karel Novák, Emil Fajek, Jaroslav Skála a archiv Miroslava Ševčíka

Josef Odložil s trenérem Alešem Poděbradem

K tokijskému stříbru za pochodu z Aidy

Patřili k favoritům. Volejbalisté to v Tokiu druhým místem potvrdili. Jenže od stříbra je to obvykle jen kousek ke zlatu. O něj československá reprezentace v roce 1964 nešťastně přišla. Uniklo jí o pověstný vlásek, během turnaje však hráče provázal neobvyklý rituál.

V historii OH se volejbal poprvé představil před 56 roky. Při tokijské premiéře měl československý tým nevídanou šanci na zlatu. A nebylo divu, svěřenci trenéra Josefa Brože patřili k nejlepším na světě. Pamětníkem famózního československého tažení je Václav Šmídl, bývalý smečar světových kvalit. Dalším duklákem v sestavě byl Karel Paulus.

Zápasy se hrály od 11. do 23. října v hale Komazawa, což v japonštině znamená údolí divokých koní. V rozhodujícím duelu na sebe narazily týmy SSSR a Československa. „Ovšem v nejnevhodnějším okamžiku nás opustilo sportovní štěstí,“ vzpomíná Šmídl.

Družstvo odletělo do Tokia dva týdny před začátkem turnaje. Jak proběhla aklimatizace?

Jednalo se o moji první cestu do Japonska a aklimatizační pobyt jsme zvládli. Naštěstí v říjnu tam už nebyla žádná vedra a párkrát i zapršelo.

Překvapilo vás něco v dějišti her?

Dodnes si pamatuji, že když jsme poprvé přijeli do haly Komazawa, překvapilo nás, že podlaha byla dost lesklá. Do té doby jsme totiž na takovém povrchu nikde nehráli. Brzy jsme ale zjistili, že naše obavy z uklouznutí byly zbytečné.

Československu se v úvodu dařilo. První drama přineslo utkání s Japonskem, které předtím porazilo Sovětský svaz. Prohrávali jste 0:1. Jak na to vzpomínáte?

Bylo to opravdu napínavé. Japonci za obrovského povzbuzování domácího publika rychle vyhráli set a vypadalo to, že by zápas mohl brzy skončit. Jenže japonské družstvo jsme dobře znali, sehráli jsme s ním několik zápasů a měli jeho styl zažitý.

Jak to pak vypadalo na palubovce?

Řekli jsme si, že se nedáme. Následující tři sety jsme získali a tím i celý zápas. Pak už jsme přemýšleli, že bychom mohli získat olympijskou medaili.

Měli jste jako mančaft nějaké rituály?

Ano, v šatně se zpívalo. Tedy kromě mě, protože já bych to kazil. (*usmívá se*)

Co se zpívalo?

Byl to Triumfální pochod z Verdiho slavné opery Aida.

Proč právě pochod z Aidy?

Generace volejbalistů před námi mívala soustředění hlavně doma. Jednou za nimi přijeli divadelníci, aby jim zpestřili program a zapěli jim i pochod z Aidy. Hráčům se to zalíbilo natolik, že se to stalo tradicí, respektive rituálem. Triumfální pochod se pak zpíval před zápasy doma i ve světě.

Vraťme se ještě k olympijskému turnaji. Proti SSSR jste po dvou setech prohrávali 0:2, ale pak jste se skvěle semkli a bojovili o zlatu. Jenže v rozhodujícím momentu došlo k nepochopitelné chybě. Co se tehdy stalo?

V pátém setu jsme vedli 7:4 a domluvili si signál, co uděláme po servisu soupeře. A teď už přesně nevím, jestli hráč, který měl přijmout podání, signál nepochopil,

KAREL PAULUS

* 3. ledna 1933, Dolní Brusnice
† 31. října 2003, Bílá Třemešná

Se sportem začal v Bílé Třemešné, kromě volejbalu se věnoval atletice, fotbalu a lyžování. K definitivnímu přestupu k volejbalu došlo během základní vojenské služby v ÚDA Praha. S týmem získal dvakrát titul mistra republiky. Od roku 1958 hrál za Duklu Kolín, kde přidal další tři republikové vavříny.

Po skončení hráčské kariéry se stal trenérem. Vedl družstva Dukly Jihlava a Dukly Liberec. Jeden rok byl i trenérem československé reprezentace. Největších úspěchů dosáhl v Liberci. V roce 1976 se Dukla stala vítězem PMEZ.

Nejlepší úspěchy

1964 OH, Tokio (Japonsko), 2. místo
1956 MS, Paříž (Francie), 1. místo
1960 MS, Rio de Janeiro (Brazílie), 2. místo
1962 MS, Moskva (SSSR), 2. místo
1955 ME, Bukurešť (Rumunsko), 1. místo
1958 ME, Praha, 1. místo

Volejbalový turnaj probíhal v náročném maratónu devíti utkání, tj. se všemi účastníky olympijského turnaje. Naši podlehli pouze Sovětům, a to až po boji 2:3.

Výsledky OH 1964 Tokio (Japonsko), muži, 13.-23. 10. 1964

1. SSSR
2. ČSSR (hráči: Milan Čuda, Bohumil Golian, Zdeněk Humhal, Petr Kop, Jozef Labuda, Josef Musil, Karel Paulus, Boris Perušič, Pavel Schenk, Václav Šmídl, Josef Šorm, Ladislav Toman, trenér: Josef Brož)
3. Japonsko

Výsledky vzájemných utkání

ČSSR – Maďarsko 3:2 (10,-12,-13,9,10)	ČSSR – Brazílie 3:0 (5,6,10)
ČSSR – Bulharsko 3:2 (13,-13,11,-7,11)	ČSSR – Rumunsko 3:1 (11,-7,12,12)
ČSSR – Japonsko 3:1 (-9,13,12,13)	ČSSR – Nizozemí 3:1 (-10,10,9,6)
ČSSR – USA 3:0 (7,13,14)	ČSSR – Jižní Korea 3:0 (1,7,9)
ČSSR – SSSR 2:3 (-9,-8,5,10,-7)	

nebo domluvu blbě slyšel. Jisté je, že na proti podání nešel a míč spadnul na zem.

Pak jsme se začali dohadovat a ve vyjaté situaci náskok neudrželi. V tabulce to skončilo bodově plíchlou, ale pro SSSR rozhodl celkově lepší poměr setů.

VÁCLAV ŠMÍDL

* 18. března 1940, Praha

Vysoký smečar (190 cm) začínal s volejbalem v roce 1955 v dorostu Slavie VŠ Praha. O dva roky později ho trenér přetáhl do družstva mužů, s nímž v 17 letech vybojoval první mistrovský titul. Těch bylo nakonec šest.

Na podzim 1959 narukoval na vojnu do Dukly Kolín, později působil i v Dukle Jihlava. V letech 1959–1967 hrál za reprezentaci a získal celkem pět medailí. Jako trenér působil v roli asistenta u mužské reprezentace, úspěchy slavil i u mládeže.

Nejlepší úspěchy

1964 OH, Tokio (Japonsko), 2. místo
1960 MS, Rio de Janeiro (Brazílie), 2. místo
1962 MS, Moskva (SSSR), 2. místo
1966 MS, Praha, 1. místo
1967 ME, Istanbul (Turecko), 1. místo

Na setkáních Klubu olympioniků vzpomínky na dramatický zápas dodnes vzbuzují emoce.

Je to pravda. Je vidět, že spoluhráčům ještě pořád leží v hlavě, jak si mohli nechat o vlásek ujít zlatu. Už jsem jim ale kolikrát říkal: Neblázněte, s tím se už nedá nic dělat.

Stříbro z Tokia je považováno za největší úspěch československého volejbalu. Jak jste ho oslavovali?

Žádný mejdan jsme nechtěli, ale z druhého místa jsme se přirozeně radovali. I když jsme v boji o zlatu prohráli o pověstný vlásek, považovali jsme stříbro za velký úspěch.

Co vás na olympiádě před 56 lety nejvíc překvapilo?

Byla to slušnost Japonců. Chovali se moc hezky nejen ke sportovcům a cizincům, ale i mezi sebou.

A jaká je vaše nejmilejší vzpomínka na Japonsko?

Velice rád si vzpomínám na olympijskou vesnici. Život tam byl skromný, ale dobrý. Jezdili jsme na kolech, abychom se mohli podívat na tréninky světových atletů, jakými byli maratonec Abebe Bikila, dálkař Igor Ter-Ovanesjan a výškař Valerij Brumel. Byl to životní zážitek.

Letos na jaře jste slavil osmdesátiny. Je na vás však vidět, že stále sportujete.

Před deseti lety jsem začal s tenisem. Dvakrát týdně si zahrajeme s kamarádem – bývalým volejbalistou Rostou Voráčkem – v hale na Brumlovce. Baví nás to. Hrajeme pro radost, ale musím dodat, že tenis je mnohem náročnější sport na koordinaci než volejbal. Proto jsem v něm stále jen amatér. (*usmívá se*)

Text: Eva Kubáňová
Foto: archivy ASC DUKLA a VK Dukla Liberec

Fotbalové stříbro z Tokia

Československý fotbal se může pyšnit řadou vynikajících úspěchů. Čestné místo mezi nimi zaujímá stříbrná olympijská medaile, kterou fotbalisté v roce 1964 přivezli z Tokia.

Až do olympijských her nemělo Japonsko jediný fotbalový stadion s travnatou hrací plochou, většina Japonců ani tuto hru neznala. Sportovní zařízení, určená pro fotbalový turnaj, však nakonec předčila všechna očekávání. Setba trávy byla přivezena až z Austrálie. Nejkrásnější byl stadion ve sportovním areálu parku v Komazawě, jedenáct kilometrů od středu města.

Pro XVIII. letní olympijské hry stanovila Mezinárodní federace fotbalových asociací (FIFA) pravidlo, že na nich nemohou startovat hráči, kteří se už někdy předtím

zúčastnili mistrovství světa nebo i pouhé kvalifikace na světový šampionát. Ti českoslovenští fotbalisté, kteří v roce 1962 vybojovali v Chile stříbrné medaile, tak byli už dopředu z účasti na japonských hrách vyloučeni. Zkušený Rudolf Vytlačil se sice rok po chilském úspěchu vzdal funkce trenéra a mužstva Československa, ale koučem olympijského výběru zůstal a přijal novou výzvu – sestavit tým bez hvězd, který bude v náročném turnaji schopen obstát.

Olympijská kvalifikace

První prověrkou nově se rodícího mužstva byla olympijská kvalifikace, která proběhla na podzim roku 1963. Vytlačilův tým proti amatérům z Francie nezaváhal a po vítězstvích 4:0 v Plzni a 4:2 v Poitiers si jeho svěřenci vybojovali právo účasti na LOH. V obou utkáních se střelecky prosadili hráči pražské Dukly. Doma

skóroval Jan Brumovský, venku se totéž podařilo Jánovi Geletovi. Už v těchto zápasech bylo patrné, že se Vytlačil snaží dát dohromady především soudržný kolektiv, který potáhne za jeden provaz.

Tokijská olympiáda tím, že se konala v netradičním říjnovém termínu, přinesla nejen evropským účastníkům závěrečného fotbalového turnaje nemalé potíže. V té době totiž ve všech zemích naplno běžely mistrovské soutěže a pro žádný klub nebylo jednoduché na několik týdnů uvolnit své třeba i klíčové hráče. Trenér Vytlačil se proto snažil nikoho příliš neoslabit a do Japonska s sebou vzal 17 fotbalistů z 11 československých prvoligových klubů. Největší zastoupení měla v jeho týmu Dukla Praha, kterou kromě už jmenovaného Brumovského a Gelety reprezentoval i Karel Knesl. Ten bohužel již odešel do fotbalového nebe. Zemřel 3. září 2020 ve věku 78 let.

Turnaj 14 mužstev

Olympijský turnaj v Tokiu sehrálo čtrnáct mužstev, která byla rozdělena do čtyř

skupin. Československo bylo zařazeno do skupiny C a za soupeře mu byli nalosováni zástupci Asie, Afriky a Jižní Ameriky. Naši si s nimi bez problémů poradili, když Jižní Koreu porazili 6:1, Sjediněnou arabskou republiku (dnešní Egypt) 5:1 a Brazílii 1:0.

„Dopředu jsme nevěděli, jakou mají naši protivníci výkonnost, ale v taktické přípravě na jednotlivá utkání jsme dostali potřebné informace. Nabyli jsme přesvědčení, že budeme lepší, a taky se to nakonec v těch zápasech projevilo,“ shrnuje utkání ve skupině Jan Brumovský a dodává: „Hlavně Brazilci mě dost zklamali, utkání s nimi si už ani pořádně nevybavuju. Bylo zřejmé, že mezi brazilskou špičkou a tímto mančafem je podstatný rozdíl, i když samozřejmě fotbal hrát uměli.“

Vítězství ve skupině

Čechoslováci svoji skupinu suverénně vyhráli a ve čtvrtfinále je díky tomu čekal další relativně snadný soupeř – Japonsko, které rozdrtili 4:0. Dvěma brankami se blýskl Jan Brumovský. „Proti domácimu

celku jsme byli v obrovské výhodě. Oni tehdy s fotbalem vlastně teprve začínali a bylo na nich vidět, že jim chybějí zkušenosti. Byli ohromně snaživí, i technicky byli na docela dobré úrovni, ale po taktické stránce měli obrovské nedostatky,“ vzpomínal.

A jaká byla na fotbalových utkáních atmosféra? „Diváků chodilo hodně a fandili, i když fotbalu moc nerozuměli. Líbilo se jim třeba, když někdo balón pořádně nakopl, to pak mávali rukama. Bylo to ale moc příjemné, na nezám je si rozhodně nemohli stěžovat,“ říká Brumovský.

V semifinále se mužstvo střetlo s Německem. Společný tým západních sousedů byl tvořen výhradně východoněmeckými fotbalisty, takže bylo jasné, že Československo nečeká procházka růžovým sadem. V poločase prohrávali 0:1 brankou Nöldnera a trenér musel hráčům promluvit do duše. „Vytlačil věděl, co na nás platí. Za každým z nás přišel a zvednul nám náladu. To on uměl, byl to prostě dobrý psycholog,“ líčí tehdejší atmosféru v šatně Ján Geleta.

Hned na začátku druhé půle Lichtněgl vyrovnal, a když se Němcům zranil a odstoupil obránce Urbanczyk, ucítili naši šanci na úplný zvrát. Proti oslabenému soupeři (tenkrát se ještě nemohlo střídát) zvyšovali svůj tlak.

„Nám se sice taky zranil obránce Knesl, který v podstatě nemohl popoběhnout, ale zůstal aspoň stát na lajně. Nakonec jsme měli i štěstí, protože rozhodující branka, kterou vstřelil Mráz, padla až v poslední minutě,“ má v živé paměti okolnosti semifinále vítězství Jan Brumovský.

KAREL KNESL

* 8. dubna 1942, Pustiměř
† 3. září 2020, Praha

S fotbalem začal v tehdejší Gottwaldově. I když začínal jako střední útočník, do velkého fotbalu vkročil již jako střední obránce, a to díky svým přednostem, kterými byly hra hlavou, důraz a vysoká postava. Do Dukly narukoval v roce 1962 a strávil zde čtyři roky, ve kterých Dukla patřila mezi špičku Československa a získávala jeden titul za druhým. Odešel v roce 1965 odešel. Jeho novým působištěm se tehdy stala Slavia Praha a později Škoda Plzeň.

Největší fotbalové úspěchy

1964 OH, Tokio (Japonsko), 2. místo
1966 reprezentace Československa, jedno utkání
1962, 1963, 1964 mistr ČSSR (Dukla Praha)
1965 vítěz Československého poháru (Dukla Praha)
1971 vítěz Českého poháru (Škoda Plzeň)
131 utkání v domácí lize (Dukla Praha, Slavia Praha, Škoda Plzeň), 5 branek

JÁN GELETA

* 13. září 1943, Šimonovany

Začínal v TJ Iskra Partizánske, ale vrchol své kariéry prožil v Dukle Praha, kde hrál v letech 1963–1976. Na podzim roku 1963 se začal objevovat jako záložník ve hvězdné sestavě tehdy slavné pražské Dukly. Byl to ohromně talentovaný hráč vybavený mimořádně fyzicky i technicky. Přes svoji poměrně malou postavu hrál výborně hlavou. Měl vysoký výskok. Na jeho hře byl na první pohled nejmarkantnější důraz. V roce 1967 se stal díky svým vynikajícím výkonům vítězem ankety Fotbalista roku. Když v Dukle skončil, hrál ještě nějaký čas divizi za jinonický Motorlet.

Největší fotbalové úspěchy

1964 OH, Tokio (Japonsko), 2. místo
1963, 1964, 1966 mistr ČSSR (Dukla Praha)
1965, 1966, 1969 vítěz Čs. poháru (Dukla Praha)
1964 vítěz Amerického poháru (Dukla Praha)
1967 Fotbalista roku
1967 semifinální PMEZ – Celtic Glasgow
19 utkání v reprezentaci, dvě branky
17 utkání v PVEZ, tři branky
6 utkání v PVP
6 utkání v Poháru UEFA
283 utkání v lize, 27 branek

JAN BRUMOVSKÝ

*26. června 1937, Levice

Severočech, kterému se kvůli jeho drobné, nevysoké figurě říká Komár a který s fotbalem začínal ve Hvězdě Trnovany. Po příchodu na vojnu do Prahy v roce 1957 spojil fotbalový život na 13 let na postu pravého křídla s Duklou. Nastupoval v brýlích, nebo s kontaktními čočkami. Jeho handicap, slabší zrak, byl důvodem, proč utkání v dresu se lvíčkem na prsou nebylo víc. Další etapu svého života zasvětil trenérské práci. Na Julisce působil jako hlavní trenér mládeže, poté jako asistent trenéra A-týmu Ivo Viktora. Společně s Jánem Huckem vedl Brumovský československý olympijský tým. V letech 1978–1980 pracoval jako asistent trenéra národního mužstva Jozefa Vengloše.

Největší fotbalové úspěchy

1964 OH, Tokio (Japonsko), 2. místo ve fin. utkání s Maďarskem (1:2) autor naší jediné branky
1958, 1961, 1962, 1963, 1964, 1966: mistr Československa (Dukla Praha)
1961, 1965 vítěz Čs. poháru (Dukla Praha)
230 utkání v lize, 42 branky (Dukla Praha)
4 utkání v reprezentaci
17 utkání v PVEZ, 3 branky
3 utkání v PVP

O zlato s Maďary

Maďari, s nimiž se naši utkali ve finále, měli na olympiádě špičkové mužstvo. Na Národním olympijském stadionu v Tokiu sledovalo vyvrcholení fotbalového turnaje 75 tisíc diváků. Připomeňme si, v jaké sestavě tým Československa onoho 23. října nastoupil: František Schmucker – Anton Urban, Josef Vojta, Vladimír Weiss, Zdeněk Pičman – Ján Geleta, Karel Lichtněgl – Jan Brumovský, Ivan Mráz, Vojtěch Masný, František Valošek. Vytlačil si byl dobře vědom útočné síly našeho soupeře, a tak svému mužstvu naordinoval spíše obrannou taktiku ve snaze eliminovat nejlepšího maďarského střelce Beneho.

Nešťastná druhá minuta

První poločas branku nepřinesl, ale hned na začátku druhého si Vojta vstřelil nešťastný vlastní gól. „Byl jsem přímo u toho. Maďar utekl po pravé straně, dával zpětnou přihrávku, trefil Pepíka a od něj se míč odrazil pod břevno. Pepík za to nemohl, dobíhal mezi malým a velkým vápnem a ten balón nějak prolétl až k němu,“ líčí patrně rozhodující okamžik boje o olympijské zlato Geleta.

Maďarům stouplo sebevědomí. Zanedlouho to už bylo 0:2, když se z pravé strany prosadil Bene. Čechoslováci pak v závěru utkání už jen snížili Brumovským. „Běžel jsem zprava křížem k brance, zleva letěl centr, balón prošel obloukem

Jan Brumovský přebírá stříbrnou medaili v Tokiu

přes půl vápna, doputoval až ke mně, já si ho jenom převzal na prsa a z první jsem ho z malého vápna levačkou poslal do sítě, to jsem nemohl nedat,“ popisuje.

Konečné druhé místo přijali Vytlačilovi svěřenci s uspokojením, což dokazují i slova Jána Gelety: „Dostali jsme se až do finále a stříbrné medaile pro nás byly úspěchem.“ Jan Brumovský dodává: „Ne že bych nechtěl vyhrát, to vůbec ne, ale Maďari tenkrát prostě dali dva šťastné góly a my jenom jeden.“

Nasávání atmosféry her

Olympiáda však pro hráče Dukly znamenala i možnost nasát její atmosféru a zhlédnout jiné sporty. „Diváci na stadionech povzbuzovali opravdu každého. Když jsme občas vyrazili do města, lidi nás všude srdečně vítali,“ vzpomíná Brumovský. „Byli jsme se podívat na atletice, ale zejména jsme chodili na volejbal, fandili jsme našim, samozřejmě český, a vždycky jsme vymysleli nějakou průpověďku, což kluci ohromně kvitovali.“

Ján Geleta si zase pamatuje, jak vypadala olympijská vesnice. „Byly to takové dřevěné budovy postavené na louce,

žádné hotely, jak se dneska staví a pak nemají využití. Tohle po olympiádě nejspíš rozebrali a postavili si z toho něco jiného,“ vypráví a přidává k tomu kuriozitu související s jeho tvrdým spánkem: „V Japonsku jsem zaspal zemětřesení. Všichni lítali venku, ale já se probudil, až když bylo po všem.“

Domů přes Kambodžu

Cestu na Dálný Východ absolvovali českoslovenští sportovci letecky. Ze zpátečního letu, který se nečekane protáhl, mají bývalí fotbalisté Dukly společný zážitek, ačkoli ho každý hodnotí trochu jinak.

„Měli jsme mezipřistání v Kambodži a tam se zjistilo, že naše letadlo má poruchu. Ubytovali nás v hotelu s bazénem a my jsme tam strávili pět dnů, protože se čekalo, až z Prahy dorazí náhradní součástky. Bylo hezky, už bylo všechno za námi, tak jsme se koupali a odpočívali, byla to taková dovolená,“ míní Brumovský, ale Geleta s ním úplně nesouhlasí: „Bylo to tam pěkné, ale já byl dost nervózní, protože jsme tenkrát s ženou měli naplánovanou svatbu, která se měla konat hned po olympiádě. Nakonec jsme se ale naštěstí vrátili domů včas.“

A co dnes, po bezmála 56 letech, napadne Jána Geletu, když se řekne Tokio? „Je to krásná vzpomínka na celý život a všem sportovcům přeji, aby se na olympiádu taky dostali, protože je to opravdový svátek sportu.“

Text: Pavel Nekola

Foto: archivy FK Dukla Praha a ASC DUKLA

Ján Geleta, Karel Knesl a Jan Brumovský na oslavě výročí 70 let armádního vrcholového sportu

S ÚSMĚVY A DOBRŮU NÁLADOU odletěla v sobotu první část naší olympijské výpravy na dalekou cestu do dějiště XVIII. olympijských her v Tokiu. Na schůdkách u letadla jsou zachyceni především fotbalisté. Platí pro ně, stejně jako i pro ostatní: necht' s úsměvy se vrátíte i zpět!

Do Tokia chtějí i o rok později

Měli mít za sebou své poslední olympijské hry a začínat nový život. Místo toho ale znovu trénují, doléčují šrámy a odjíždějí na soustředění. Když bylo rozhodnuto, že se Tokijská olympiáda kvůli nákaze covid-19 přesouvá na příští rok, přineslo to mimo jiné dilema několika předním sportovcům Dukly, kteří chtěli po japonské misi uzavřít kariéru.

Všichni si ji o rok protáhli. Dotáhnout olympijský cyklus má svou logiku, ale skupina dukláků to brala i tak, že dala neformální slib Věře Čáslavské. Že se v Tokiu, kde v roce 1964 získala tři zlaté a jednu stříbrnou medaili ve sportovní gymnastice, pokusí na její triumfy navázat.

Jen pro zajímavost, v Českém centru v Tokiu byla na konci minulého roku otevřena výstava věnovaná právě Čáslavské. Slavná česká sportovkyně měla s Japonskem a Japonci velmi blízké vztahy. V zemi vycházejícího slunce ji dodnes obdivují.

Její následníci se chtěli už letos přihlásit k jejímu odkazu. Většina z nich to zvládne i s ročním odkladem, i když jim to přineslo problémy s přerušáním tréninku během nouzového stavu a často i s motivací.

Atletka ZUZANA HEJNOVÁ považovala odklad her o rok za rozumné i férové řešení. „Kdyby totiž oznámili, že Tokio bude letos na podzim, stejně by bylo nejisté,“ prohlásila bronzová z OH v Londýně a dvojnásobná mistryně světa v běhu 400 metrů překážek.

Otázkou bylo, jestli zkusí závodit ještě jeden rok. „Takhle bych se rozhodně loučit nechtěla. Myslím, že za rok to bude mnohem lepší. Cítím se zdravá, achilovky mě letos nezlobí. O rok si to protáhnu,“ slíbila třiatřicetiletá svěřenkyně Dany Jandové.

„Jinak se pro mě moc nemění. Víím, že olympiáda bude příští rok v létě, začnu tedy přípravu standardně v říjnu, jako na každou jinou sezonu,“ dodala.

Veslaři ONDŘEJOVI SYNKOVI přišlo odložení olympijských her docela vhod. Ještě před koronavirovou krizí ohlásil, že se v Tokiu hodlá s Jakubem Podrazilem nově představit na dvojskifu.

„Účast jsem si vyjel a chci si na olympiádě ještě jednou zazávodit. Je to můj sen. V Tokiu jsem se byl už loni podívat a moc se mi tam líbilo. Odchod do veslařského důchodu o rok odkládám,“ ohlásil úspěchy ověčený skifař.

Nebyl jediný, kdo se s tím musel vypořádat. „Beru to tak, jak to je. Spíš se snažím doufat, aby olympiáda vůbec proběhla. Slyším kole sebe hodně pesimistických hlasů. Nerad bych skončil jen tak,“ pokyvoval hlavou.

Pro dvojskif podle něj neznámá odsunutí her na rok 2021 problém. „Je to naopak výhoda. Můžeme se v klidu sjet. Máme mnohem více času si všechno vyzkoušet a připravit se na dokvalifikaci,“ popsal Synek.

Bikera JAROSLAVA KULHAVÉHO myšlenky na Tokio už pomalu opouští. Držitel zlata z Londýna a stříbra z Ria de Janeira v cross country horských kol si nedává moc velké šance.

„Pro mě jsou teď důležité maratonské závody. Tam patřím do špičky a moje tréninková práce odpovídá výsledkům. Samozřejmě olympiádu budu mít pořád v hlavě, ale počítám s ní už jen v nouzovém plánu. Třeba kdyby se mi v cross country začalo hodně dařit,“ přemítal rodák z Ústí nad Orlicí.

Mnohonásobný medailista svým způsobem doplatil na koronavirus. Po loňské sezoně, kdy řešil různé trable, klesl ve světovém žebříčku na příčky, které mu nezaručovaly olympijský start. Letos se na ně chtěl dotáhnout, ale když se nezavodilo, olympijský ranking zamrzl.

„Přibývající věk nejde s rychlostní disciplínou, jako je cross country, moc dohromady. Kvůli Tokiu jsem si chtěl kariéru prodloužit. Byla by to třešnička na dortu, ale když se to nepovede, svět se nezboří. Závodů a úspěchů mám za sebou spoustu,“ ohlíží se 35letý cyklista.

Atletka BARBORA ŠPOTÁKOVÁ si po oznámení o posunutí OH dávala pár týdnů na čas, než potvrdila, že si kariéru o rok prodlouží. Pro matku dvou malých synů se přece jen jednalo o sofistikovanější rozhodnutí.

Dvojnásobná olympijská vítězka v hodu oštěpem nezačala sezonu špatně. Na otvíracím mítinku sezony v Kladně hodila 63,69 metru, ale pak si dala závodnickou pauzu. Objevila se až v srpnu na mistrovství ČR v Plzni. Tam se však kvůli bolavým achilovkám trápila, ale když pak v září v Ostravě a Kladně předvedla dlouhé hody. Očividně se dostala do pohody.

„Hrozně mě to nakoplo na další sezonu,“ líčila 39letá světová rekordmanka a držitelka tří titulů mistryně světa. „Opravdu to vypadá dobře. Teď jenom musíme všichni věřit, že olympiáda bude. Doufám, že nedojde k tomu, že by nebyla. Přeuji to všem sportovcům a celému světu, protože to je jedna z nejkrásnějších událostí, nejenom sportovních.“

Tokio nemusí být ještě konečná

Pětkrát se 45letý brokový střelec v disciplíně trap David Kostelecký zúčastnil olympijských her. Třikrát byl ve finále a v Pekingu vyhrál. Reprezentant královehradecké Dukly se teď přes všechny potíže chystá na svoji šestou olympiádu. Věří, že se příští rok v Tokiu uskuteční. A nemusí být jeho poslední.

Místo srpnového startu v Tokiu jste převážně trénoval. Stihl jste v této zvláštní době i nějaké závody?

Měli jsme kontrolní závody reprezentace, třikrát jsem byl na Slovensku, něco jsme stříleli i doma, včetně českého mistrovství. Mezi tím jsem stihl dovolenou s rodinou. Vrcholem byl Memoriál Míly Bednaříka. Vypadalo to, že se sejde i kvalitní mezinárodní konkurence, ale vzhledem ke zpřísněným opatřením se spousta kvalitních borců odhlásila.

Vyhrál jste nějaký závod?

Na stupních vítězů jsem párkrát stál, ale upřímně, výsledky v této době neřeším. Využívám tuhle sezonu ke zkoušení různých věcí, třeba techniky střelby. Každou položku střílím jinak. V normální sezoně na něco takového nemáte prostor. Teď ho maximálně využívám. Testuji, protože v tréninku se něco povede a v závodě to neprodám, tak hledám způsoby, jak pozitivita z tréninku zúročit v soutěži. A docela mě to baví. Má to smysl. Dívám se směrem k Tokiu.

Opravdu vás to baví bez adrenalinu velkých závodů, když koukáte pořád na stejné obličej?

Letos je to obrovská změna. Přes půl století jsem zvyklý střílet se světovou elitou. To mi chybí. Pravdou je, že na malém závodě ze sebe nedostanu tolik jako třeba na světovém poháru, světovém či evropském šampionátu, o olympiádě ani nemluvě. Snažím se ten adrenalin ze sebe vybudit

uměle, jako bych vedle sebe měl dva světové šampióny. Jde to ale ztěžka. Přesto hledám pozitivita. Kromě toho zkoušení mám víc času na rodinu a jak říkám, dobývám i baterky na velkou sezonu, která, doufám, přijde příští rok.

Letos už žádný velký závod nebude?

Nebude, alespoň se o ničem nemluví ani nepíše. A už je pozdě. Všechno se nechává na příští rok. Sezona vlastně skončí v září. Kdyby se situace zlepšila, uvažujeme už v listopadu nebo prosinci o nějakém soustředění v teplých krajích. Ale ani to moc nevidím. Restrikce spíš znovu přibývají, než ubývají. Taková je bohužel realita.

Máte nějaké informace o tom, co dělají vaši největší soupeři?

Sledujeme se navzájem přes sociální sítě. V podstatě dělají to, co my. Střílejí ve svých regionech.

Prý bude Tokio vaše poslední olympiáda.

To jsem nikdy neřekl! Ale média mi to dávají často do pusy. Z pěti olympiád jsem byl třikrát ve finále a jednou vyhrál. Je to obrovský tlak, dívá se na vás celý svět, cítíte odpovědnost za českou zemi i sportovní střelbu. Mně to zdravě zvedá adrenalin. A na olympiádě je obrovský.

Nikdy neříkám dopředu, co bude. Je mi pětadvacet, olympijské medaile vybojovali i starší střelci. Po Tokiu uvidím, co bude dál. Kdyby mi to půjde, za tři roky bude Paříž, proč to nezkusit. Jestli mi to nepůjde, skončím sám. A natrvalo. Nemám rád takové to odcházení, vrácení se a zase odcházení. Ale pořád mě střelba baví. Cítím se dobře, mám motivaci, tak uvidíme.

*Text: Karel Felt (deník Právo)
Foto: Ivana Roháčková*

Jak šly Kosteleckého olympiády

1996 Atlanta – 31. místo

Bylo mi 21 let, ani jsem nečekal, že do Atlanty pojedou. Splnil jsem si ale velký sen, bez ohledu na výsledek. Tahle olympiáda rozhodla, že jsem u střílení zůstal. Tenkrát jsem ještě nebyl úplně přesvědčený, že tenhle sport je to, co chci v životě dělat profesionálně. Tenkrát jsem si ale řekl, že na olympiádě chci jednou něco dokázat, získat medaili.

2000 Sydney – 6. místo

Do Austrálie už jsem letěl bez mladických iluzí, ale také s vědomím, že zatím nemám na to, abych olympiádu vyhrál. Samotný závod moje pocity úplně změnil. Dostal jsem se až do finále a bojoval o medaili. Odlétal jsem domů s pocitem, že sen o olympijské medaili opravdu mohu jednou proměnit ve skutečnost.

2004 Athény – nezúčastnil se

Doplatil jsem na velmi tvrdý postupový klíč. Vyhrál jsem sice mistrovství Evropy, ale v roce, kdy se na něm účastnická místa neudělovala. Byl jsem přesvědčený, že jsem do Athén patřil. Zpětně jsem ale došel k závěru, že bych pak možná nevyhrál v Pekingu.

Když jsem v televizi sledoval finále, které vyhrál můj vrstevník Rus Alexej Alipov, moje motivace vyletěla prudce nahoru. Definitivně mě to přesvědčilo, že musím udělat úplně všechno, abych se dostal do Pekingu. Cítil jsem, že to, co Alipov, dokážu také. Zakousl jsem se do tréninku.

2008 Peking – 1. místo

To byl neuvěřitelný závod. Všechno šlo jako po másle, bez problémů, od kvalifikace, v níž jsem střílel v rundě s Alipovem, až po finále. Můj osudový závod. Podmínky ale byly hodně náročné. Terče létaly rychleji, než podle pravidel měly. Spoustu favoritů to vyřadilo. Na finále lilo, střílím v brýlích, ale najednou mi to nevadilo. Prostě paráda. Vyhrál jsem ještě tři rány před koncem finále a pak si dal lázeň v louži přímo na střelnici. Nezapomenutelné. Od té doby vím, co to je, když vám přší štěstí.

2012 Londýn – 14. místo

Nerad na ni vzpomínám. Rok před olympiádou podstoupila moje maminka operaci rakovinového nádoru. Dostala se z nejhoršího. Mně to pomohlo, získal jsem medaile na mistrovství světa i Evropy. Bral bych kvótaplacy, ale ty už jsme měli. Nakonec jsem ale přeci jel. Jenže všechno se zvrtilo. Maminka najednou umírala. Nevěděl jsem, jestli ji ještě uvidím živou. Nakonec jsem se nějak zmátořil, k postupu do finále mi nakonec chyběl jediný terč. Ale přiznám, že jsem měl hlavu jinde. Maminka do 14 dnů umřela.

2016 Rio de Janeiro – 4. místo

Tu bramborovou medaili považuju za úspěch. V olympijské sezóně jsem se moc nepotkal s formou. Střelnice v Riu byla náročná. Měnily se podmínky, hlavně vítr, hodně borců to nezvládlo. Začal jsem špatně, pak jsem změnil taktiku. Řekl jsem trenérovi Petrovi Hrdličkovi, ať si vezme prášek na srdce, protože budu riskovat a může to skončit průšvihem. Ono to vyšlo a dostal jsem se do finále. Dal jsem do toho všechno, ale od souboje o zlato mě dělil jediný terč. V rozstřelu o bronz jsem ale byl jednoznačně horší, už mi chyběly síly.

Stále v pohybu

Ivo Fibiger byl sokolem, pětibojařem, tvůrcem spartakiádních skladeb a propagátorem trampolín. Když se řekne, že měl život nabitý sportem, není to v jeho případě určité fráze. Stačí zalistovat v jednotlivých životních kapitolách. A díky sportu je čilý i po devadesátce.

Na chatě má stále hrazdu a nechýbí ani trampolína

Hraje na několik hudebních nástrojů

Mládí trávil v Jaroměři, kde mu tatínek na zahradě postavil hrazdu, bradla a kruhy. Chodil na gymnázium a cvičil v Sokole. Lásky ho ale i jiné disciplíny. „Na černo jsem si ze školního kabinetu vypůjčil oštěp,“ usmíval se, i když ho atletické náčiní moc neoslovilo.

V té době jeho počínání sledovala o dva roky mladší gymnazistka a sokolka Anička

Suchá. Právě ona pod jeho vedením na jaroměřských lukách zápolila s dlouhým mužským oštěpem. Později házela pod vedením Dany Zátokové a jako dorostenka dosáhla výborných výsledků.

V roce se 1951 se z jejich sportovního vztahu vyklubala svatba a příští rok duchem mladý par oslaví už sedmdesáté,

neboli brilantové výročí. Pojdme ale zpátky do minulosti.

Sportovní kariéra v armádě

Díky gymnastické přípravě se Ivo Fibiger dostal na školu Československé obce sokolské, a to ho později posunulo ke sportovní kariéře v armádě. Odstartoval

ji v roce 1949 v dělostřeleckém učilišti v Hranicích na Moravě. Kromě gymnastiky odmalička miloval koně a jezdil i závodně. V tom mohl pokračovat právě u dělostřelců.

„Bylo tam ustájeno 600 koní a ti se museli pravidelně projíždět. A protože jsem to uměl, denně jsem s dvěma i třemi jezdil. To mi později přišlo vhod v moderním pětiboji,“ pokračoval.

Ke kombinovanému sportu ho přivedl Karel Bártů, otec bronzového olympionika v moderním pětiboji z Montrealu 1976 Jana Bártů. Ivo Fibiger, který v té době působil ve Vojenské akademii na Hradčanech, patřil k domácí špičce. V roce 1954 – už jako člen ÚDA Praha – to dotáhl na mistrovství světa v Budapešti. Jenže při tréninkové kolizi mu kůň francouzského jezdce rozsekl holenní kost a nemohl nastoupit.

Pětidenní závod

V té době vypadal pětiboj jinak. „Trval pět dní, jedna disciplína rovnal se jeden den. Náročnější to bylo i kvůli tomu, že se nejezdil parkur, ale terénní závod. Byla to steeplechase na šest kilometrů s neskutečnými překážkami. Třeba se skákal přes žebříňák, který tam přitáhli dva voli a stáli tam zapřažení celý závod,“ vyprávěl.

„Disciplíny jsem měl vyrovnané. Jen v plavání jsem zaostával. Dokud se pořadí určovalo součtem umístění z jednotlivých disciplín, šlo to. Jakmile se ale výkony přepočítávaly na čas, ztráty narůstaly. Byl jsem sice v přípravě na olympiádu v Melbourne, ale když jsem přijal funkci náčelníka tělesné přípravy, nechal jsem toho,“ přiznal.

Za roky v tělovýchovném hnutí se poznal s řadou slavných sportovců. Zvlášť vzpomíná na Emila Zátok, s nímž dvakrát pobýval v kanceláři na strahovských tribunách.

„Po práci jsme se potkávali na stadionu. Já si dal deset čtyřstovek, ale on jich v bagančatech zvládl šedesát. V tomhle směru byl neskutečný. Když jsme se bavili, jak to dělá, odpovídal: „Hochu, to musíš víc běhat. To víš, musíš běhat a dát do toho srdce.“

Spartakiády v Alžírsku

V další etapě sportovního života se dostal do Alžírsku. Tamější vláda hledala cestu, jak získat mládež pro sport. Protože měl Ivo Fibiger zkušenosti s organizováním hromadných tělovýchovných vystoupení a byl i autorem spartakiádních skladeb, chtěli pod jeho vedením něco podobného uskutečnit.

Pracoval tam na ministerstvu tělovýchovy a sportu, staral se o přípravu a řídil masová cvičení, která v letech 1965 a 1966 vyvrcholila dvěma „Alžeriádami“. To přinášelo i kuriózní situace.

„Ozývaly se hlasy, že by mladé dívky měly cvičit zahalené. Ale řekl jsem, že musí být v krátkých sukénkách, a tak při určitých cvicích tribuny hučely. Zásadní problém v tom ale nebyl. Jenže když se změnil režim, kontakty s Východem ustaly,“ poznamenal. A mimochodem – během severoafrické mise ztvárnil menší roli ve filmu Bitva o Alžír.

Trampolíny

Pobyt mu ale změnil život. V jedné škole v rohu tělocvičny narazil na americkou trampolínu. Tohle náčiní bylo tehdy v Československu neznámé. „Byl jsem z toho jako bývalý gymnasta v sedmém nebi. Skákal jsem a hned mě napadlo, jak trampolínu využít. Když jsem se vrátil, prosadil jsem trampolín do spartakiádní skladby,“ líčil svůj objev.

Problém byl trochu s jejich výrobou, ale našel se výrobce, který vyvinul nafukovací trampolínu. Jednalo se o skladbu pro armádní cvičence, ale ze spartakiády v roce 1970 nakonec proběhla jen krajská kola. Tradiční finále na Strahově se neuskutečnilo. Komunističtí pohlaváři se obávali nepokojů, jelikož termín vyšel krátce po sovětské okupaci.

Nicméně trampolíny získaly příznivce. Ivo Fibiger spoluzaložil první oddíl a později i komisi skoků na trampolíně, která fungovala jako odnož sportovní gymnastiky, a 20 let svazu trampolín šéfoval.

„Byly to pionýrské doby, ale chytlo se to. Trampolínový sport prošel vývojem, vylepšily se konstrukce, zdokonalili se i závodníci,“ popisoval sportovní nadšenec, který po odchodu z armády působil na FTVS a jako ředitel Ústředního ústavu tělesné kultury.

Modernímu pětiboji zůstává nablízku dodnes. Potěší ho každý medailový úspěch, nejvíc pochopitelně olympijské kovy Libora Capaliniho a Davida Svobody.

„Dneska je to ale jiný sport, než jsem dělal. Díky stažení disciplín do jednoho dne a následným spojením střelby s během se víc přiblížil divákům. Je to větší makačka, i když objemy nejsou takové jako za naší doby. Takhle je to ale správně,“ pokyvuje hlavou Fibiger.

Text: Milan Novotný (Pražský deník)
Foto: Ivana Roháčková a archiv Iva Fibigera

Olympijský vítěz Robert Dill-Bundi

Pozlacená duklácká přilba

Letos v červenci to bylo 40 let, co jsem skončil v cyklistickém pevném kilometru na OH v Moskvě na 7. místě. Věřil jsem si na medaili, protože v tom roce jsem vyhrál doma i v zahraničí všechny kiláky, co jsem jel, a kromě vítězného Lothara Thomse z NDR, s nímž jsem se nikde nepotkal, porazil všechny soupeře z olympiády, kteří skončili přede mnou. Zklamání to bylo obrovské.

Petr Koček

olympijským závodem jsem jel na velodromu v Krylatském pevný kilák téměř o tři vteřiny rychleji, což by mi pak v samotném závodě stačilo na bronz.

Vypůjčená vítězná přilba

Na vysněnou bednu jsem se ale přece jen tak trochu podíval. Švýcar Robert Dill-Bundi jel stíhačku jednotlivců v klasické kožené páskové přilbě, ve finále ale na něj čekal Francouz Alain Bundue, který aerodynamickou plastovou přilbu měl, podobnou jako my, jen ještě krapet víc protaženou k zadům, takovou větší kapku.

A jelikož Alain jezdil v kvalifikaci a vřazovacích jízdách jen o něco málo pomalejší časy než Robert, tak za trenérem Vršeckým přišel věhlasný kouč Švýcarů Oscar Plattner, jestli bychom jeho svěřenci tu naši přilbu „Made in Dukla Praha“ na to finále nepůjčili. (Pan Raboň, táta našeho spolujezdce Franty Raboně, který pracoval v Plzni na letišti, vytvořil podle našich požadavků nákras a kopyto pro odlitek.

Laminátový skelet nám vyrobili kamarádi vodní slalomáři z Dukly Brandýs nad Labem, kteří si jinak vyráběli svoje lodě, a vnitřek si pak upravoval každý z nás závodník sám.)

Byl jsem už po kiláku a kolegové stíhači ještě před sebou měli závod družstev, v němž pak získali bronz, takže připadala v úvahu jen ta moje stříbrná (kluci měli červené). Neměl jsem s tím problém, protože Robert byl můj kamarád. Před OH jsem s ním byl týden na hotelu při dráhových závodech v Curychu, jezdili jsme společně na silniční tréninky, chodili na jídlo a docela si sedli. Přilbu si nijak neupravoval, vnitřek z molitanu i řemínky si nechal, jak jsem si je udělal, jen si tam dopředu přidal malou červenobilou samolepku s Helvétským křížem.

Druhý den po vyhraném závodě mi přilbu přišel vrátit, ale jelikož jsme se fakt dobře znali, tak jsem mu ji daroval. Doma jsem měl jinou, stejný model, jen v červeném provedení, a tahle moskevská mi

Pozlacená duklácká přilba v Olympijském muzeu v Lausanne

kvůli zpackanému kiláku stejně vzácná nijak nebyla.

Od Oscara Plattnera jsem pak dostal za přilbu kalkulačku Texas Instrument, kterou jsem předal kouči Pavlu Vršeckému. Skončila tak v pražské Dukle, aby „Vrda“ se svým kolegou Tomášem Čapkem mohli líp dělat statistiky našich natrénovaných kilometrů nebo počítat mezičasy při trénincích a závodech.

Poslední cesta do muzea

Pak se přilba s podpisem olympijského vítěze Roberta Dill-Bundiho a doplňujícím vysvětlením jejího mezinárodního příběhu objevila v Olympijském muzeu v Lausanne. Tam byla v té době s běžeckými tretrami Emila Zátopka jediným exponátem od nás, až později přibývaly další, třeba zlatý olympijský oštěp Jana Železného nebo hokejový dres Petra Svobody, střelce našeho zlatého gólu z Nagana.

To je tedy příběh přilby, vymyšlené a navržené českými hlavami a vyrobené takřka na kolenou zlatými českými ručičkami, která nakonec z olympijské dráhy v Moskvě doputovala až do olympijského muzea v Lausanne.

Tak tam odpočívaj v pokoji, moje milovaná, nemilovaná skořepino.

Text: Petr Koček

Foto: Jaroslav Skála, Tomáš Čapek, Aleš Kroužecký a archiv Petra Kocka

V úvodní finálové disciplíně cyklistického programu na velodromu v Krylatském s rychlým povrchem ze sibiřských modřínů, závodě na kilometr s pevným startem, jsem po losu startoval jako první. Nebylo to zrovna ideální, protože rozhodčí šachovali s páskou časomíry, kterou předělávali po úvodní kvalifikaci ve stíhačce jednotlivců. Ta se protáhla kvůli mnoha defektům a nebyl po ní kvůli přísnému dodržování harmonogramu programu ani žádný čas na rozjetí, jak na MS a dalších vrcholných soutěžích bývalo zvykem.

Seděl jsem téměř pět minut pevně ukurtovaný v pedálech a v sedle, než časomíra nastavili a vypustili mě na trať. A těsně před tím se mě ještě hlavní sudí, Gruzíнец, se kterým jsem se dobře znal ze závodů

v Tbilisi, zeptal, zda chci slyšet startovní povel ve francouzštině, což bylo na OH i MS pevně daným pravidlem UCI, nebo, asi ze známosti, klidně třeba i v ruštině.

Když jsem pak po třech 333,33 m dlouhých kolech prolétl cílovou páskou, pod střechou na světelné kostce se rozblíkal nápis NEW WORLD RECORD, takže jsem zajel „světák“. Pak mě ale přeskákalo šest soupeřů, jako první po čtvrt hodině Ital Bontempi. Nakonec z toho byl až sedmý flek a jen československý rekord. Zazdíl jsem to a dodnes mě to štve, kdykoliv si na to vzpomenu.

Příčin bylo víc, ale hlavně forma pryč, protože naše „nominačky“ se táhly od začátku května až do konce června. Všechny tři (mezinárodní Pohár NF v Brně,

mezistátní utkání s NSR v Mnichově a Evropský pohár v Praze) jsem sice suverénně vyhrál, ale abych měl vrcholnou formu čtvrt roku, to bych snad musel být Eddy Merckx, samozřejmě v dráhařském provedení.

Na fotce legendárního sportovního fotoreportéra Jaroslava Skály z časopisu Stadion jdu na start, zatímco dráhový speciál Favorit mi nese kouč národáku a Dukly Pavel Vršecký. A po něm, za 1:06,368 min, bylo vymalováno. To mi bylo hned jasné, protože v ostrém testu tři dny před

Na Julisce se sportuje už 60 let

V červenci jsme si připomněli 60 let od slavnostního otevření sportovního areálu Juliska, domovského stánku armádních sportovců z Dukly. A jaké je vysvětlení původu názvu Juliska nebo též Juliška či Juliška, jak je uváděno na starých mapách? Vlastně dvojí: buď po jejím bývalém majiteli Janu Juliu Hermanovi, který ji vlastnil koncem 18. století, nebo po manželce pražského podnikatele Fridricha Hoffmana Julii, přezdívané Juliska.

Na místě dnes zvaném Juliska ležely původně dvě vinice, Knotovská a Kvintuska, jichž se po útěku jejich původních majitelů, kteří stáli v bitvě na Bílé hoře na proticísařské straně, ujal probošt Šimon Brosius. V 80. letech 17. století zde vzniklo obytné stavení, v roce 1846 byla na části pozemků vystavěna železniční trať, v 2. polovině 19. století pak byla další část pozemků rozprodána na průmyslové podnikání.

V květnu 1878 byla usedlost i se zbylými parcelami zakoupena podnikateli Abrahamem Brandeistem a Fridrichem Hoffmannem, kteří zde založili cihelnu. Vystavěli tu kruhovou pec a postupně areál vybavili stroji k těžbě hlíny, které ji zároveň mísily a také poháněly lisy na výrobu cihel a zdviž na dopravní vozíky. Cihly se zde vyráběly pravděpodobně až do Hoffmanovy smrti v roce 1939. Areál přežil ještě válku, kruhová pec byla zbořena před rokem 1953 a usedlost Juliska a ostatní stavby dva roky poté.

Od vzniku organizovaného vrcholového sportu v armádě v roce 1948 trénovali armádní sportovci v areálu sportovních zařízení na Strahově. K 31. prosinci 1958 byla však tato sportoviště předána ÚV ČSTV, protože bylo rozhodnuto, že novým domovem Dukly Praha se stane areál Juliska, který byl ale tehdy teprve ve výstavbě.

V provozu zde byla od roku 1958 pouze hlavní budova lázní, jež vznikla podle projektu architekta E. Loskota v tradičním, avšak kultivovaném stylu architektury socialistického realismu. Sestávala ze dvou bloků spojených krčkem. Jeden zahrnoval halu s malým bazénem v přízemí a tělocvičnou v patře, druhý spolu s krčkem šatny, bufet, zázemí sportovců i personálu a kanceláře.

V prostoru dnešního stadionu však byla tenkrát jen travnatá plocha, protože areál se původně připravoval pouze pro rekreační tělovýchovu ministerstva národní

obrony. Vzhledem k jeho novému využití tak bylo nutné v projektové přípravě i v samotné realizaci provést řadu zásadních změn. Celý rok 1959 i větší část roku 1960 byly proto věnovány urychlenému dokončování areálu, při němž byly odpracovány tisíce brigádnických hodin, tak aby se vše stihlo do předem stanoveného termínu.

Slavnostní otevření

Stadion Dukly Praha na Julisce přivítal své první cvičence a návštěvníky 4. června 1960, kdy se zde uskutečnila obvodní spartakiáda Prahy 6. Slavnostní otevření Julisky pak proběhlo 10. července 1960 v rámci utkání fotbalového Středoevropského poháru mezi mužstvy Dukly a rakouského klubu Wiener Sport-Club. Domáci, kteří nastoupili pod vedením trenéra Bohumila Musila v sestavě Pavel Kouba – Karel Chrudimský, Jiří Čadek, Ivo Urban – Milan Dvořák, Stanislav Jarábek (Dukla Pardubice) – Jan Brumovský, Rudolf Kučera, Jiří Šůra, Jaroslav Borovička, Rudolf Tauchen (střídal Josef Jelínek), zvítězili 2:1, když jejich branky vstřelili Kučera a Šůra. Zápas sledovalo 10 tisíc diváků.

V průběhu zápasu předal zástupce tehdejšího ministra národní obrany Bohumíra Lomského plukovník Jedlička nový stadion od užívání Dukle Praha, která tak měla od této chvíle konečně k dispozici

tolik potřebné vlastní zázemí, patřící pouze jí samotné.

Velkolepá krytá tribuna

Výstavba areálu pokračovala i po roce 1960. Vzniklo zde například házenkářské hřiště, kde se ligová utkání hrála už od podzimu 1961. Stadion však přes všechny úpravy, prováděné většinou svépomocí, zůstával stále víceméně provizoriem.

Teprve v roce 1970 vznikly plány na vybudování velkolepé kryté tribuny. Jejich autorem byl inženýr Cyril Mandel, trnavský rodák, který celou svoji profesní dráhu spojil s Pražským projektovým ústavem, kde v 70. a 80. letech minulého století působil ve funkci hlavního projektanta a vedoucího projekční skupiny sportovních staveb. Tribunu velmi citlivě osadil do prudkého svahu a vytvořil tak jednu z nejkrásnějších staveb tohoto typu u nás. Okouzluje svým odvážným konstrukčním řešením a poskytuje nejen pohodlný výhled na sportoviště, ale i krásný pohled na panoráma Prahy.

Realizace tribuny byla dokončena v roce 1975, čímž se kapacita stadionu zvýšila

z 12 na 29 tisíc míst. Další úpravy, zejména okolních ploch a oplocení, probíhaly až do roku 1977. Ještě v průběhu stavby tribuny v roce 1973 byla vyměněna na atletickém oválu škvárová dráha za umělý povrch – červený tartan.

V roce 1987 získává vlastní prostory atletický oddíl. Za budovou lázní je postavena dvoupatrová budova, v přízemí kvalitně vybavená posilovna, v patře kanceláře trenérů, klubovna, kuchyňka, sklady a tak dále. V červnu 2004 pak bylo dokončeno a slavnostně otevřeno v horním prostoru ochozu tribuny stadionu Centrum moderního pětiboje. Pětibojaři zde mají šermírnu, krytou střelnici a celé zázemí.

Areál Juliska prodělal i v dalších letech mnoho změn. K většímu zásahu zde došlo na přelomu let 2010 a 2011, kdy byla postavena dvoupatrová provozní budova s dílnami, sklady, kanceláři a šatnami, a především v letech 2011 až 2013, kdy se uskutečnila přístavba a rekonstrukce budovy lázní.

Do přístavby byly umístěny sauna se soláriem, šatny, trenažerovny a nezbytný

technologický provoz včetně trafostanice. V lázních byl změněn systém ohřevu a úpravy vody, vytápění a výměny vzduchu, elektroinstalací, osvětlení, slaboproudých rozvodů atd. Byla provedena změna dispozičního řešení a modernizace všech provozů včetně tělocvičny, šaten a sauny, výrazně byla snížena hloubka plaveckého bazénu a zcela zásadně byly přebudovány provozy parních lázní a rekondičního pracoviště.

Tribuna se dočkala opravy v letech 2011 a 2012, kdy staré dřevěné lavičky byly nahrazeny samostatnými sedačkami a proběhla i sanace jejích betonových stupňů. Její současná kapacita je tak 8150 míst k sezení a svými parametry plně vyhovuje licenčním podmínkám pro prvoligové fotbalové kluby. V letech 2016 a 2017 byla provedena rekonstrukce její střechy.

Moderní pětibojaři dostali venkovní laserovou střelnici a běžecký pás. Poslední rekonstrukcí na Julisce je nová tartanová dráha a sektory pro atletické disciplíny.

Text: Pavel Nekola
Foto: Ivana Roháčková
a archiv ASC DUKLA

Přisahal na kříž.

První titul pak vyhráli

V roce 1970 se v El Escorialu 5. až 10. října poprvé bojovalo na 45. motocyklové Šestidenní o tituly mistrů světa. Na start v městečku San Lorenzo de El Escorial se postavilo 232 jezdců, třetina jich jednu z nejnáročnějších soutěží v historii nedokončila. Do historie Mezinárodní motocyklové federace FIM se však zapsali nesmazatelně reprezentanti malé země uprostřed Evropy. Vyhráli Světovou trofej i druhou nejvýznamnější soutěž o Stříbrnou vázu.

Československý Trophy Team tvořilo pět jezdců pražské Dukly – kapitán týmu Josef Fojtík (třída 360 ccm), tehdy světová jednička Květoslav Mašita (350), Jaroslav Bříza (360), František Mrázek (250) a Zdeněk Češpiva (350). Poslední dva už nejsou mezi námi. Šestý do party a jediný zástupce Rudé hvězdy byl Petr Čemus (175). Věčně druží Čechoslováci si přísahali, že pojedou od začátku naplno a splní si velký sen. Splnili, protože zvítězili.

Zbyli čtyři a při společném setkání u svého kapitána vzpomínali nejen na slavné vítězství, od něhož uplynulo půl století, ale přidali spoustu úžasných historek nejen z této Šestidenní.

„Když jsme v roce 1969 skončili v Garmisch-Partenkirchenu druží, vyhráli jezdcí z tehdejší Německé demokratické republiky. Gratulovali nám a zároveň s úsměškem dodávali, že druhé místo není žádné místo, počítá se jen vítězství. Hrozně nás to štvalo. Měli jsme výborné motocykly Jawa, ale také jsme pořad slyšeli, ať neblbneme hned na začátku, že se jede šest dní. Jenže už tenkrát se Šestidenní jezdila hodně rychle. Rozhodovalo se nejen na náročné trati, ale zejména na motokrosových vložkách, a tam se bojovalo naplno o vteřinky od prvního okamžiku,“ zavzpomínal Josef Fojtík, který měl do té doby ve sbírce z hlavního soutěže šestičlenných národních

družstev o Světovou trofej dvě stříbra a bronz.

„Tu posměšnou německou gratulaci jsme si znovu vybavili o rok později ve španělském El Escorialu. Šestidenní se tam v roce 1970 jela poprvé jako oficiální mistrovství světa v motocyklových soutěžích. Pro všechny bylo obrovskou motivací se zapsat do historie jako první světoví šampióni. Pro nás také, měli jsme výborné stroje a tým skvělých jezdců,“ dodal.

Slib si dali v klášteře

Češi toužili po vítězství. Věděli, že na něj mají, ale musejí riskovat, nedělat chyby a nasmějí se nechat svázat taktikou. „Zase jsme slyšeli, že máme jet rozumně. V El Escorialu jsme byli ubytováni v klášteře. Sešli jsme se na jednom pokoji a řekli si, že na naše šéfy a jejich řeči kašleme. Pojedeme od prvního dne naplno. Všechno, nebo nic. Svět bere jen vítěze, všichni ostatní jsou poražení. Zdeněk Češpiva, který bohužel už není mezi námi, stejně jako Franta Mrázek, sundal ze stěny velký kříž a řekl, že na něj máme přísahat, že opravdu pojedeme jako o život. Přísahali jsme všichni,“ prozradil dnes už úsměvnou, ale tenkrát

Květoslav Mašita

Jaroslav Bříza

klíčovou historku Květoslav Mašita, šestinásobný vítěz Světové trofeje.

„A ještě jsme se dohodli, že když se někomu něco stane s motocyklem, nebude to pouštět na veřejnost, ale důvody vysvětlím já, jako kapitán Trophy Teamu. Vlastně jsem byl i jeho tiskovým mluvčím. O téhle naší tajné dohodě nevěděl ani manažer, tehdy už legenda motocyklového sportu František Mošna. Ten by byl tvrdě proti,“ přidal Fojtík.

Z El Escorialu se stala už dřív oblíbená destinace českých jezdců, třeba když se tam jezdilo mistrovství Evropy. „Když jsme tam přijeli, dole ve městě v hospodách, jak nás viděli, vítali Čechoslováky jako nejlepší kamarády. Řídil jsem autobus. Sotva jsem zatroubil, všichni vyběhli ven. Den před startem nás dokonce v půl dvanácté v noci zbudil jeden člen jury, že musíme jet dolů do baru. Na argument, že ráno jedeme, pravil, že když nepůjdeme, nebudeme startovat, to že zařídí. Manžel majitelky baru byl starosta města a ředitel soutěže. Odpor byl marný. Tak jsme se oblékli a jeli k němu do baru,“ vyprávěl jezdec a řidič autobusu v jedné osobě Jaroslav Bříza, trojnásobný vítěz Světové trofeje.

„Jindy bychom pořádně zapářili, ale teď to nešlo. Byla to zdvořilostní návštěva. Pili jsme jen colu, což oni respektovali. Chvilku jsme poseděli a jeli zpátky. Starosta byl šťastný, pamatoval si, že rok před tím, když se tam jela jedna ze soutěží a nám se zdařilo, přičemž oslava v jeho baru se taky velmi vydařila, skončilo to stříháním kravat. Zanechali jsme v El Escorialu

nezapomenutelný dojem. To nejlepší ale mělo teprve přijít,“ smál se Bříza.

Uražené stupačky

Ale vraťme se k závodění. Český Trophy Team vynechal slavnostní zahájení a šel na obhlídku trati. „My jsme se jen dívali, ale Němci přišli s krumpáčem a zahradnickými nůžkami. Upravovali si předpokládaná místa doskoků, a dokonce stříhali i větve ve výšce, kam myslili, že doletí. Rychlostní vložku jsme prošli asi pětkrát. Hned úvodní den Šestidenní se ale stal průšvih. Zkouška začínala stoupaním, které jsem musel se svojí stopětasedmdesátkou vyjet

jen na jedničku. Potom se jelo dolů z prudkého srázu, jako kdybyste se pustili po sjezdovce ve Špindlerově Mlýně. Muselo se to jet cikcak. Na konci byl potůček plný kamenů,“ vyprávěl Petr Čemus, který držel Světovou trofej nad hlavou pětkrát.

„Květa s Frantou Mrázkem, když jsem se jich den před startem ptal, jak ten úsek pojedou, mě nahecovali, že ho prosvíští naplno. Nevěřil jsem jim, ale hned první den jsem to tam pustil, co to šlo, předjel jsem asi pět špičkových borců. Vrtalo mi hlavou, proč všichni jedou tak pomalu. Najednou přede mnou ten potok. Skočil jsem mezi ty šutry. Rup, a urazil jsem obě stupačky. Vyjel jsem ven na asfalt a s hrůzou zjistil, co se

Josef Fojtík, Jaroslav Bříza, Květoslav Mašita a Petr Čemus s dresy zesnulých kamarádů

	starty v Šestidenní	vítězství ve Světové trofeji
1 Jaroslav Bříza (* 14. 3. 1943)	12	3
2 Josef Fojtík (* 28. 8. 1941)	12	5
3 Zdeněk Čěšpiva (*21. 1. 1941 – † 22. 3. 2019)	14	5
4 Květoslav Mašita (* 02. 10. 1947)	13	6
5 František Mrázek (* 21. 2. 1946 – † 09. 5. 2016)	12	6
6 Petr Čemus (* 28. 7. 1947)	10	5

stalo. Obě jsem ale opravil. Po prvním dnu na mne přiletěl náš člen jury Jan Křivka, který můj skok viděl na vlastní oči, a zlobil se, že jsem mohl zničit motorku. Když mu povídám, že ne, že mašina je v pořádku a takhle tam jeli všichni, kroutil nevěřičně hlavou. Křivka, to byl postrach. A najednou nevěděl.“

Po prvním dnu Čechoslováci vedli ve všech třídách. A věhlasným soupeřům mohly u výsledkové listiny vypadnout oči z důlků. Oba německé týmy, Italové, Švédové, Španělé, Finové, Američani, všichni zrychlili, ale na Čechoslováky neměli. Ti den za dnem bojovali jako lvi. Stále měli solidní náskok.

„Tři dny jsme jeli naplno, další tři dny už jsme byli opatrnější, náskok jsme především hlídali. Denní program byl stejný. Dojeli jsme do cíle v průběhu odpoledne, udělali

nutnou a řády povolenou údržbu, dali motorky do uzavřeného parkoviště a vyrazili na motokrosovou vložku dalšího dne. Když jsme přijeli do našeho kláštera, měli jsme toho tak akorát a šli spát. Žádné sedánky, jak si někteří lidé vymýšlejí,“ konstatoval Fojtík s tím, že k vítězství je potřeba i štěstí. A týmu, kterému dělal kapitána, se drželo.

Drželi i jezdci, kteří na Šestidenní tvořili vždycky dobrou partu, a držely také jejich jazy. „Byli jsme fyzicky nadupaní, systém přípravy nejen v Dukle byl náročný a propracovaný, také jsme toho měli hodně naježděno. Navíc jsme skvěle zvládali údržbu motocyklů. Když jsme měnili pneumatiky, tehdy s duší, chodili se na nás ostatní dívat, protože tak rychle jako my, to nikdo neuměl. Sto sekund, ručně a s jednoduchým nářadím, to nemohli pochopit. Filmaři nestihali. Však za tím byly stovky hodin

náviku,“ připomněl tehdejší neporazitelnost Čechoslováků Mašita.

„V Československu byl tehdy velký výběr jezdců. Kluci vybojovali ve Španělsku i Stříbrnou vázu. Tehdy jsme byli opravdová velmoc. Také jsme vyhráli pět Šestidenních v řadě. Klidně jsme mohli postavit dva šestičlenné Trophy Teamy i dvě čtyřčlenná družstva pro Stříbrnou vázu. A byly by vyrované.“

Janečkův duch v Jawě

Čechoslováci sedlali tehdy nejlepší terénní motocykly na světě – jazy. „Hluboko smekám před Františkem Janečkem, který Jawu založil. Byl nejen geniální konstruktér, ale také manažer s citem pro výběr lidí. Vždyť z jeho odkazu žila Jawa po válce, a dokonce i za socialismu,“ zdůraznil Fojtík.

„Duch velkých tvůrců ctí ve světě velké automobilky a výrobci motocyklů. V Japonsku jsou na úrovni božstev, jejich odkaz je zákon. A my ho také ctíme. Byli jsme jedna rodina, jezdci, konstruktéři, technici, mechanici, manažeri. Zrali jsme společně a zlepšovali se. Všichni jsme makali na motorkách, hledali nejlepší řešení, vývoj šel kupředu.“

Mechanici Königsmark, Bařha, Plíhal, Runštuk, Červený, Hamrsmíd, a také skvělí manažeri a inženýři jako Křivka, Mořna, Tatek, Tůma, Chasák. Podle Fojtíka navazovala jedna generace na druhou.

„Omlouvám se těm, na které jsem zapomněl, ale co chlap, to fachman. Každý věděl, co má dělat, fungovalo to skvěle. Bohužel u nás jsme si toho odkazu a slavného dědictví po roce 1989 přestali vážit. Nepovedená privatizace slávu Jawy prakticky zničila. Však také přechod českých jezdců na jiné stroje už nikdy takový úspěch nepřinesl. Jawa, ale svého času i ČZ, byly špičkou v soutěžích, motokrosu, na silnici i plochodrážních oválech. Na to už můžeme jen vzpomínat,“ pravil smutným hlasem.

Zpátky do Španělska. Přišla sobota, poslední den Šestidenní. Většinou se jezdí na jistotu, ale historie pamatuje spoustu trpkých okamžiků, kdy těm, kteří už drželi nádherný stříbrný pohár v rukou, v jediné sekundě vypadl.

„Mně pořádně zatrnulo na startu závěrečné půlhodinovky. Snad z nervozity jsem

si zavřel benzín. Manažer Mořna zbledl a v infarktovém stavu kouřil dvě cigarety najednou. Klepal jsem se, ale nastartoval. Jenže všichni mě předjeli. Můj největší soupeř ve třídě Erwin Schmidt mi ujížděl. Marně, nedostal mě,“ oddechl si i po letech Čemus.

„Důležité bylo, abychom se v jedné třídě navzájem moc neporázeli, kvůli celkovému výsledku. Bylo třeba se trefit časově ideálně do nuly. I to jsme dokázali,“ přidal Mašita.

Plný pohár koňaku

Cíl. Sen se stal skutečností, přísaha na kříž byla naplněna. „Spadlo to z nás. Šest dní jste našponovaní jako guma, a pak přijde ten nádherný pocit, který si pořádně vychutnáte stejně až později, kdy člověku s odstupem času dojde, co dokázal,“ rozzářil se Bříza.

Přidal ještě úsměvnou historku: „Samozřejmě se slavilo. Najednou nepozorovaně zmizel manažer Mořna. Šel spát. Někdo to zjistil, vzbudil ho a v pyžamu přivedl zpátky. Do stříbrného poháru pro mistry světa jsme mu nalili celou sedmičku velice kvalitního koňaku Fundador. Jak byl rozespálý, přihnul si, koňak mu tekla po pyžamu, ale pohár vypil celý. Já jen zíral. Slavit jsem nemohl, protože druhý den ráno jsem řídil autobus domů.“

Tam ale ve vyprávění neskončil. „Mořna se vrátil na pokoj. Spal s Křivkou, my s Pepou Fojtíkem v pokoji vedle nich.

Najednou u nás Mořna zaklepal, že musíme s ním do jejich pokoje. Křivka v posteli objímal Světovou trofej jako ženskou. Spal s ní, hlídala ten klenot, nikomu ho nechtěl půjčit,“ pokračoval.

„Poděkovat nám přijel i velvyslanec. Povídal, že o nás ani nevěděl, až v novinách zjistil, že jsme tam a vedeme Šestidenní. Prý jsme udělali Československu obrovskou reklamu, třeba objednávky na traktory Zetor a naše motorky se mu jen hrnuli.“

Šerifská hvězda a kolt

„To o tři roky později v americké Daltonu měla oslava policejní asistenci. Přes slivovici jsme se ještě před startem skamarádili s tamními strážníky. Jeden Jardovi Břízovi chtěl věnovat jako dárek svůj kolt. To samozřejmě nešlo, tak mu dal alespoň odznak šerifa daltonské policie. Jen Jardu požádal, ať ho v USA nikde neukazuje, že by měl průšvih. Jarda si ho schoval, a udělal dobře,“ vzpomínal s úsměvem Fojtík.

Při oslavě vítězství byli Čechoslováci poněkud hluchí, dokonce údajně běhali po stolech. Někdo si na ně stěžoval, a na místo tak brzy přijela dvě blikající auta plná policistů. „Než stihli cokoliv udělat, přišel k nim Jarda, ukázal jim šerifský odznak a oni beze slova odjeli pryč. Mohl z toho být pořádný průšvih. Snad nebyl,“ vyprávěl.

„Kluci ve Stříbrné váze byli v Americe čtvrtí. Brambora je štvála. Půjčili si auto a jeli 800 mil podívat se na Niagarské vodopády, že ráno budou zpátky. Jenže jury někoho diskvalifikovala a naši si měli převzít cenu za třetí místo. Oni nikde. Zůstal jen jejich manažer Mičan, ale zvládl to,“ smál se Fojtík.

Sedmdesátá léta patřila Čechoslovákům. Vyhráli v letech 1970 až 1974, pětkrát v řadě to před nimi nikdo nedokázal. V roce 1975 byli třetí, v tom následujícím druhí. V letech 1977 a 1978 opět vyhráli. O rok později skončili třetí a nové desetiletí otevřeli druhým místem.

Základ všech Trophy Teamů tvořili dukláci. Nejlepší soutěžní jezdec v historii Květoslav Mašita pomohl k šesti triumfům. Chyběl jen u vítězství v roce 1972 ve Špindlerově Mlýně, kdy byl zraněn. Desetkrát vyhrál mistrovství Evropy jednotlivců, světové šampionáty jednotlivců se tenkrát ještě nejezdily, a je jediným Čechem uvedeným do Síně slávy Mezinárodní motocyklové federace FIM.

Pro úplnost dodejme, že František Mrázek vybojoval pět evropských titulů a Zdeněk Čěšpiva tři.

Text: Karel Felt (deník Právo)

Foto: Petr Horník (Právo)

a archiv ASC DUKLA

Josef Fojtík, Jaroslav Bříza, Květoslav Mašita a Petr Čemus

Vynálezce skluzu by oslavil devadesátiny

Byl to houževnatý a výborně hlavičkový záložník. Hráč, který klidně nastoupil k utkání v kopačkách, na kterých mu týden schlo bláto z předchozího mače. Říkal, že je to „vítězné bláto“. Vynálezce skluzu Svatopluk Pluskal by 28. října oslavil devadesátiny.

Zapsal se k českým fotbalovým „vynálezci“. Tak jako se říkalo, že Václav Pilát jako první použil „českou uličku“ a Antonín Panenka si zajistil nesmrtnost slavným originálním penaltovým dlobákem, Pluskal byl podle všeho objevitelem skluzu.

„Sváta byl opravdu první hráč, který skluzu používal,“ tvrdil vždy, když na něj vzpomínal, jeho slavný spoluhráč Josef Masopust. „Skluzu dělal hlavně na škváře, trávníků tehdy bylo málo. Takže měl škváru jednou provždy v kůži na stehnech.“

Své fotbalové umění se Svatopluk Pluskal učil ve Zlíně, v Baťově městě. Za tamější klub kopal až do nástupu na vojnu do ATK Praha. Ota Pavel v knize Dukla mezi mrakodrapy popisoval, jak ho poslali v důležité chvíli kopat penaltu a hučeli do něj: „Jak ji nedáš, rozbijeme ti hubu!“

Nováček v sestavě, kterému tehdy říkali Ananásek, ale se štěstím proměnil – a měl klid. Získal si respekt i stále místo v sestavě a časem po něm sáhla Dukla, která stavěla nový tým.

Tam prošel tvrdou školou trenérů Karla Kolského a Jaroslava Vejvody. V Dukle se potom trojice Ladislav Novák, Svatopluk Pluskal a Josef Masopust stala symbolem tehdejší Dukly i reprezentace. Pluskal byl tedy logicky i u největších zápasů v klubové historii. Zažil třeba slavný souboj se Santosem, který Dukla porazila v době, kdy byl možná nejlepším světovým týmem.

A Brazilce Pluskal školil nejen na hřišti, ale i na hotelu. „Bydleli jsme na stejném místě. Oni hráli na kytary, obránce Franta Šafránek na housle a my se Svátou jsme je učili hrát čáru,“ vyprávěl jednou na srazu dukláků Masopust. „Sváta prostě nikdy nepokazil žádnou legraci.“

Legrace s ním byla v soukromí, ale na hřišti šly skutečně všechny žerty stranou. Pluskal uměl znepříjemnit zápas útočníkům, ale také zahrozit na druhé straně hřiště. Nebyl technik, neměl míč přilepený k noze. Ale málokdo uměl tak hlavičkovat jako on. „Pozor na Pluskala, má na hlavě kopačku,“ říkalo se.

Pluskal, to byl vždy vzor tvrdáka. Občas překročil hranici a zahrál příliš ostře, ale

s přibývajícím zkušenostmi se zklidnil. Co mu zůstalo, to byla tvrdost k sobě samému. Jednou si při zápase utrl meniskus, přesto dohrál až do konce.

Dres Dukly Praha oblékal v letech 1952–1966, v lize odehrál 282 utkání a nastřílel 37 branek. Získal 8krát mistrovský titul a 3krát vítězství v Československém poháru. Za národní mužstvo odehrál 56 utkání a vstřelil jeden gól.

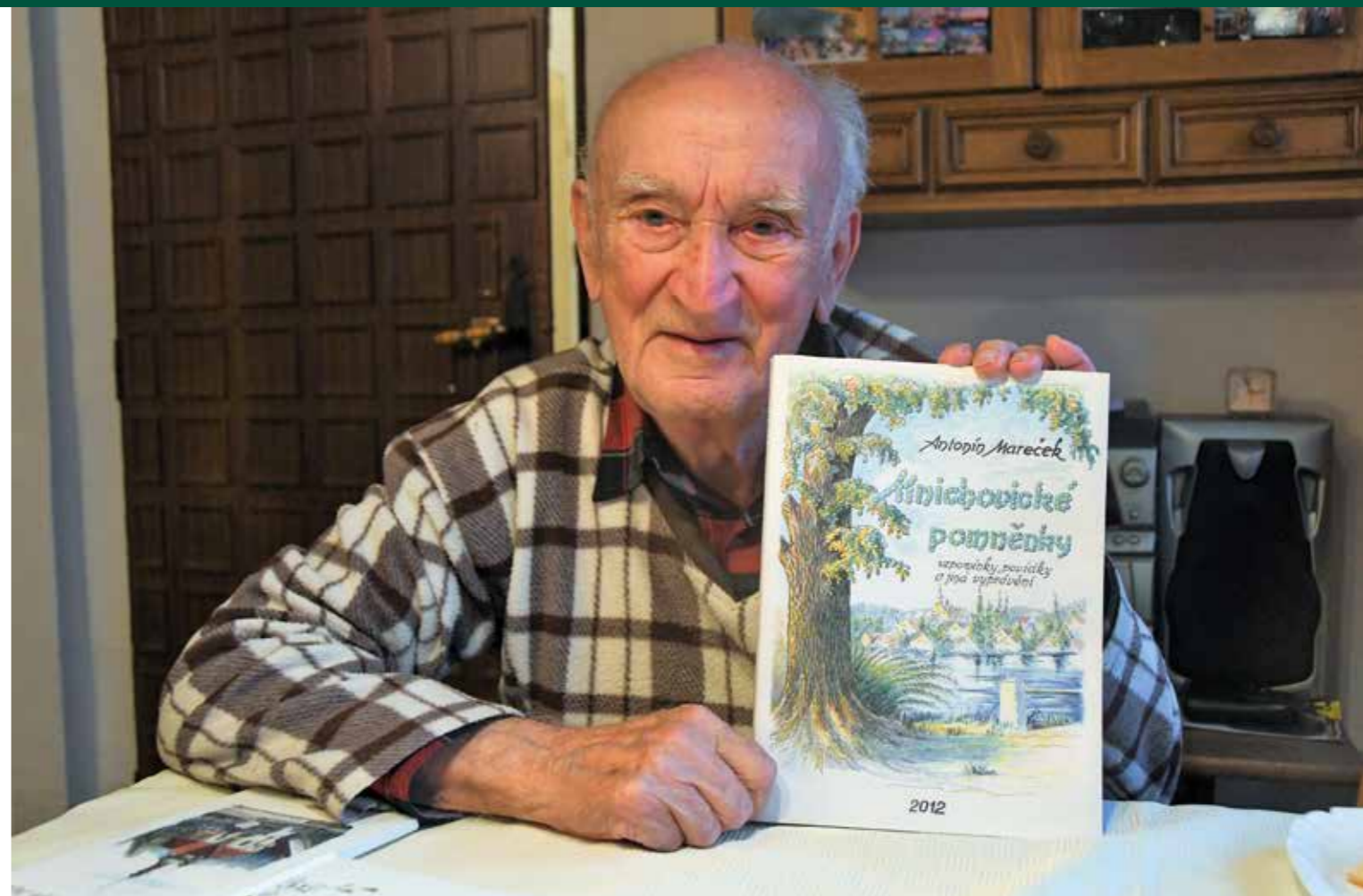
Ze světového šampionátu v Chile si v roce 1962 přivezl stříbrnou medaili, dva roky předtím startoval na mistrovství Evropy v československém mužstvu, které skončilo na třetím místě. Když v roce 1963 slavili Angličané sto let svého fotbalu, hry, kterou právě oni darovali celému světu, uspořádali na londýnském Wembley utkání svého reprezentačního týmu proti světovému výběru. A za tým FIFA si zahráli i tři Čechoslováci – Masopust a Pluskal z Dukly Praha spolu s Jánem Popluhárem ze Slovanu Bratislava.

„Hrál vždy s plným nasazením. Chodil ze hřiště s mokřým dresem. Nikdy necouvl,“ hodnotil trenér Vejvoda Pluskalovo pojetí fotbalu. „Plnil naprosto spolehlivě taktické zásady, jako málokdo. Ve hře i ve střelách hlavou měl snad větší přesnost a techniku než v ráně nohou. Na tréninku dřel víc než ostatní. A ještě si stačil odskočit mezi atlety pomoci středotračům. Jeho výdrž byla obdivuhodná. Nenarodil se jako velký fotbalista, ale díky svým vlastnostem se jím stal,“ říkal Vejvoda.

Pluskal z Dukly Praha odešel v roce 1966 a zamířil do tehdy druholigového Jablonce nad Nisou. Po skončení hráčské kariéry se vydal na trenérskou dráhu. Vršovickou „Bohemku“ dovedl k postupu zpátky do 1. ligy, trénoval Škodou Plzeň i týmy v nižších soutěžích. Renomé si vysloužil na Kypru, kde působil v roli kormidelníka klubu Enosis Neon Paralimni.

Od února 2004 byl Svatopluk Pluskal upoután na lůžko po vážné mozkové příhodě. Po dlouhé nemoci pak zemřel 29. května 2005 v ústeckém domově důchodců.

Text: Ivana Roháčková
Foto: archiv ASC DUKLA

Třikrát obkroužil skleničku a vepsal jméno klubu

Výraznými osobnostmi v Dukle nemusí být jen sportovci nebo trenéři. Ten, kdo se v minulosti zasloužil o podobu znaků Armádního tělocvičného klubu (ATK), Ústředního domu armády (ÚDA) a Dukly, která zná celý svět, je Antonín Mareček.

Původně pozemní hokejista a později pracovník oddělení pro mezinárodní styk měl i výtvarné nadání. To využil mimo jiné k vytvoření nového loga armádního klubu. A jak to bylo s jeho vznikem?

„Napadlo mě nakreslit znak, který by nás nejlépe charakterizoval. Pět kruhů jako olympijský symbol použít nešlo. Proto jsem si vystačil se třemi a vepsal do nich ATK. Bylo hotovo,“ vzpomínal Antonín Mareček po letech.

Jenže klub se za čas přejmenoval na Ústřední dům armády. „Prohodit písmena nebyl problém. Nově se pod kruhy objevila modrá domovinka,“ pokračoval muž, který prožil dlouhé roky v blízkosti hvězd, jako byl Emil Zátopek, Josef Masopust nebo Jiří Vícha.

Když se název změnil podruhé a naposledy, lámal si hlavu, jak do třech kruhů vměstnat název Dukla. „Najednou vidím, že kdyby se kruhy neprotínaly, ale jen

spojily, nápis Dukla by se v nich krásně vjímal. Sáhл jsem po skleničce, třikrát ji obkroužil a vepsal nové jméno klubu,“ říkal s úsměvem.

Antonín Mareček v Dukle prožil plodná a dlouhá léta. S klubem byl i po odchodu do penze ve styku, často se objevoval na setkání jubilatů.

Doma v Mnichovicích u Prahy byl aktivní jako propagátor a trenér pozemního hokeje, zároveň i jako básník, spisovatel a malíř. Tak strávil většinu 35 let v důchodovém věku. Zemřel 13. srpna 2020 po krátké, těžké nemoci doma, obklopen svou rodinou, v požehnaném věku 96 let.

Text: Milan Novotný (Pražský deník)
Foto: Ivana Roháčková

sportovců ASC DUKLA za leden–září 2020

Sportovní akce	zlato	stříbro	bronz	celkem
Mistrovství Evropy	3	1	–	4
Mistrovství Evropy do 23 let	1	1	–	2
Zimní olympiáda mládeže	–	–	1	1
CELKEM	4	2	1	7

Český rekord seniorský:

Jarmila Macháčová (dráhová cyklistika, hodinovka – 43 km a 788 m)

Český rekord juniorský:

Kristýna Burlová (dráhová cyklistika, 2 km stíhací jednotlivců – 2:36,307)

Kristýna Burlová (dráhová cyklistika, 20 km jednotlivců – 28:08,914)

Světový pohár (celkově):

2. Ester Ledecká (lyžování – alpské disciplíny, sjezd)
3. Ester Ledecká (lyžování – alpské disciplíny, alpská kombinace)
3. Kateřina Nash (cyklistika – cyklokros)
4. Eva Samková (snowboarding – snowboardcross)

Tituly mistra ČR: 107 (92 seniorských, 15 juniorských)

Zisk nominace na OH v Tokiu získaná v roce 2020:

- Tomáš Bábek (dráhová cyklistika – keirin, sprint)
Tereza Fišerová (vodní slalom – C1 ženy)

Sestavila: Ivana Roháčková

DUKLA Armádní Sportovní Centrum

DVA ČESKÉ REKORDY
Dráhářky gashée Dukly Jarmila Macháčová a juniorka Kristýna Burlová se postaraly o změnu historických tabulek, když na motolačce velodromu zaznamenaly nové české rekordy v hodinovce a ve stíhací jízdě na 20 km.
Datum publikování: 18. 9. 2020

STŘÍBRNÝ CINCIBUCH
Skifist Jan Ošobuch z Dukly Praha získal stříbrnou medaili na mistrovství Evropy do 23 let, které se konalo v německém Garmischu.
Datum publikování: 7. 9. 2020

MISTŘI EVROPY
Mistry Evropy do 23 let se stala posádka BM4, ve které seděli a titul evropského šampiona pro rok 2020 získali i duklači Tomáš Štíma a Filip Zima.
Datum publikování: 7. 9. 2020

KANOISTKA FIŠEROVÁ MÁ MÍSTO NA OLYMPIÁDU DO TOKIA
19. 9. 2020

ASC Dukla
@ASCdukla
Oficiální účet Armádního sportovního centra Dukla. #HrdýNaSvojíKlub
Česká republika facebook.com/AscDukla Datum narození: 1. října 1948
Uživatel se připoil duben 2016

Instagram
ascdukla
Příspěvky (249) Sledující (2 288) Sledují (344)
ASC Dukla
Armádní sportovní centrum Dukla
www.facebook.com/AscDukla

VoZP

VOJENSKÁ
ZDRAVOTNÍ
POJIŠŤOVNABeneFit
K L U BV LÉKÁRNÁCH
VÝHODNĚJI

SLEVA 15 %

v síti Moje lékárna
na produkty české
značky Galmed

mojelékárna+

Staňte se klienty VoZP
a začněte ihned využívat výhod BeneFit Klubu.

Vodní slalomářka Dukly Brandýs nad Labem Tereza Fišerová, svěťaenkyně trenéra Lukáše Kubričana, na mistrovství Evropy v Praze vybojovala letenku do olympijského Tokia, přidala titul vicemistryně a v hildkách 3x C1 pomohla týmu ke zlatu.